

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER

ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART

UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

13^E JAARGANG

WOENSDAG 16 MEI 1928

No. 646

INHOUD.

	Blz.
Mededeelingen van de Centr. Commissie voor de Rijnvaart	416
HET HAVEN-GEWEST door Prof. Mr. C. W. de Vries..	417
Tweede Internationale Credietverzekerings-conferentie te Parijs, 18 April 1928 II (Slot) door Mr. E. L. G. den Dooren de Jong	418
Het Zevende Bezuinigingsverslag door Mr. E. H. Bisschop Boele	420
De Indische middelen over Februari 1928	420
AANTEEKENINGEN:	
De omwisseling van de Currency-Notes	421
De Binnenlandsche leeningen van de Unie der Soc. Sovjet-Republieken in 1927	423
Indexcijfers van scheepsvrachten	424
MAANDCIJFERS:	
Emissies in April 1928	425
Rijkspostspaarbank	426
Giro-omzet bij De Nederlandsche Bank	426
Postchèque en Girodienst	426
Overzicht van de Indische middelen	426
Statistisch Overzicht van den economischen toestand van Nederland	427
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	428—434
Geldkoersen. Bankstaten. Goederenhandel.	
Wisselkoersen. Effectenbeurzen. Verkeerswezen.	

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.

Algemeen Secretaris: Mr. Q. J. Terpstra.

ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. E. Moresco; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schilthuis; Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedlegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.

Redacteur-Secretaris: S. Posthuma.

Secretariaat: Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.

Telefoon Nr. 3000. Postrekening 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en girorekening No. 6729.

15 MEI 1928.

In den toestand van de geldmarkt kwam weinig verandering. Het aanbod van geld nam slechts langzaam toe, zoodat de koersen vrijwel op hetzelfde peil bleven. Particulier disconto opende op $4\frac{1}{4}$ à $4\frac{3}{16}$ pCt. en werd aan het einde der week voor ongeveer $4\frac{1}{2}$ pCt. verhandeld; de prolongatierente noteerde meestal 4 pCt. en callgeld was omstreeks $4\frac{1}{2}$ pCt. verkrijgbaar. Eenige grootere geldvraag deed gisteren direct, zoowel de rente voor callgeld als de discontorente iets oploopen.

* * *

De binnenlandsche uitzettingen van de Nederlandsche Bank blijken gedurende de afgelopen week opnieuw te zijn teruggedaan. De beleeningen daalden met f 2,5 miljoen, terwijl de post binnenlandsche wissels een vermindering van f 9 miljoen te zien geeft. Laatstgenoemde vermindering is voor een deel toe te schrijven aan het afnemen der credietwischen van den Staat. Het bedrag van f 3 miljoen aan rechtstreeks bij de Bank geplaatst schatkistpapier, dat blijkens den vorigen weekstaat in de portefeuille der centrale credietinstelling voorkwam, blijkt sindsdien geheel te zijn afgelost. Tegelijkertijd verminderde het renteloos voorschot aan het Rijk nog met f 3,1 miljoen.

De goudvoorraad der Bank bleef weder op dezelfde hoogte. Het zilver verminderde met f 400.000. De post papier op het buitenland blijkt met f 1,4 miljoen te zijn toegenomen, terwijl de diverse rekeningen op de actiefzijde der balans een daling van f 1,1 miljoen te zien geven.

De biljettencirculatie liep van f 828 miljoen tot f 811,5 miljoen terug. De rekening-courant-saldi verminderden met f 1,5 miljoen. Het beschikbaar metaalsaldo is f 3,3 miljoen hooger dan verleden week. Het dekkingspercentage bedraagt ruim 54.

* * *

De wisselmarkt was lusteloos. De omzetten waren buitengewoon klein en de koersen bleven vrijwel onveranderd. De eenige wissel, waarin de handel iets meer te beteekenen had, was Madrid. Eenige vraag voor Spaansche rekening in een zeer kleine markt deed den koers zeer sterk stijgen. Geopend op 41,10 werd Dinsdag 41,97½ betaald. Toen echter de steun inkromp, daalde de koers weder vrij snel. Slot omstreeks 41,55.

LONDEN, 14 MEI 1928.

Met uitzondering van Woensdag 11., toen geld gezocht genoemd kon worden, was de positie verleden week eerder gemakkelijk en aan het einde van de week zelfs zeer ruim.

Disconto bleef op $3\frac{15}{16}$ —4 pCt. gehandhaafd, doch verzwaakte iets tegen het einde der week. Deze markt wordt nog steeds beheerscht door de verwachting van een verhoging van het disconto in New York en de vraag naar wissels van Fransche zijde.

MEDEDEELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE
VOOR DE RIJNVAART.

VERSLAG VAN DE EERSTE ZITTING IN 1928.

De Centrale Commissie voor de Rijnvaart heeft te Straatsburg, onder voorzitterschap van den heer Jean Gout, buitengewoon gezant, van 17 tot 28 April 1928 vergaderd.

De Commissie heeft een groot gedeelte der zitting besteed aan de voortzetting der werkzaamheden, betreffende de herziening van de Akte van Mannheim, en wel voornamelijk, wat betreft de nautische en de douanekwesties.

Bovendien heeft de Commissie, behalve administratieve en meer interne beslissingen, benevens de 4 vonnissen, uitgesproken in rechtzaken de Rijnvaart betreffende en welke voor haar in hooger beroep gebracht waren, de volgende besluiten genomen:

Wijzigingen in het Rijnvaartpolitierglement betreffende de kleine vaartuigen.

Het door de Centrale Commissie voor de Rijnvaart den 14en September 1912 aangenomen Rijnvaartpolitierglement wordt als volgt gewijzigd:

A. In § 1, volgnummer 4, tweede alinea, worden de woorden „schepen zonder eigen beweegkracht van minder dan 15 ton (300 centenaars) laadvermogen” vervangen door de woorden „kleine vaartuigen zonder eigen beweegkracht”.

B. Achter § 1 wordt een § 1bis ingelascht, luidende:

§ 1bis. „In dit reglement worden onder „kleine vaartuigen” verstaan, vaartuigen van minder dan 15 ton (300 centenaars) laadvermogen, welke geen sleepboten zijn, in het bijzonder sportvaartuigen.”

C. In § 2, volgnummer 8, worden de woorden „vaartuigen van minder dan 15 ton (300 centenaars) laadvermogen” vervangen door de woorden „kleine vaartuigen”.

D. Aan § 3, volgnummer 3, worden de twee volgende alinea's toegevoegd:

„Tusschen het Spijsche Veer en den mond der haven van Karlsruhe moeten de kleine vaartuigen, met uitzondering van de tot de uitrusting van een vaartuig behorende scheepsboten, zijn voorzien van een ambtelijk kenteecken, verstrekt door de bevoegde autoriteit van een Staat en bestaande uit een of meerdere letters, welke deze autoriteit aanduiden en uit een volgnummer. De letters en cijfers, welke het kenteecken vormen, moeten een hoogte van ten minste 15 cm. hebben en van zwarte kleur op een lichten ondergrond voorkomen op beide zijden van den voorsteven, zoodanig, dat zij steeds zichtbaar zijn. Zij kunnen ook worden aangebracht op een bord of op een stijve vlag, zoodanig, dat zij van beide kanten zichtbaar zijn. Het bewijs van de verstreking van het kenteecken moet zich aan boord bevinden.

Van het bezit van dit ambtelijke kenteecken worden vrijgesteld de kleine vaartuigen van de leden van sportverenigingen, welke uit hoofde van de controle op hunne leden uitgeoefend, door de bevoegde autoriteiten der landen, waar die vereenigingen hun zetel hebben, als zoodanig zijn erkend. In dit geval moet een identiteitskaart, voorzien van een photographisch portret en van de verklaring, dat de bezitter lid is van de vereeniging, zich aan boord bevinden en moet het vaartuig van de kenteecken van de vereeniging zijn voorzien. De aan een sportvereniging verleende erkenning kan ten alle tijde worden ingetrokken door de autoriteit, die haar heeft verleend.”

E. Aan § 5, volgnummer 2, wordt een tweede alinea toegevoegd, luidende:

„Het is verboden tusschen de vaartuigen van een sleep-trein door te varen, tenzij dit noodzakelijk is om aan een dezer vaartuigen aan te leggen.”

Aan § 5, volgnummer 4, laatste alinea, wordt toegevoegd:

„De kleine vaartuigen hebben echter geen recht op de toepassing der bepalingen genoemd onder 4) dan in geval van dringend gevaar en het is hun, behalve in een zoodanig geval, verboden de hierboven bedoelde seinen te toonen.”

Na § 5, volgnummer 5, wordt een volgnummer 5bis ingelascht, luidende:

„Het is verboden aan een ander zich in de vaart bevindend vaartuig aan te leggen of er aan vast te meren, zonder de uitdrukkelijke en vooraf gegeven toestemming van den gezagvoerder van laatstbedoeld vaartuig.”

Aan het slot van § 5, volgnummer 9, wordt de punt vervangen door een komma-punt.

Aan dit volgnummer wordt toegevoegd:

„c) hetzij de doorvaart der kleine vaartuigen door de bruggen aan tijdelijke beperkingen te onderwerpen.”

Aan § 5, volgnummer 11, eerste alinea, wordt toegevoegd:

„In dat geval moeten de bestuurders van kleine vaartuigen stilstaan en zich naar het politievaartuig begeven, zoodra zulks van hen wordt verlangd”.

F. Na § 5 wordt een § 5bis ingelascht, luidende:

§ 5bis. „De kleine vaartuigen, ook die voorzien van eigen beweegkracht, hebben geen recht op het volgen van een bepaalden koers en moeten aan andere vaartuigen de ruimte laten, die deze noodig hebben om te manoeuvreeren en hun koers te behouden.

De bestuurders van kleine vaartuigen moeten al hun aandacht besteden om niet in den koers van een ander vaartuig te geraken en kunnen niet verlangen, dat men ten hunne behoefte uitwijkt”.

G. Aan § 15, alinea b), wordt toegevoegd:

„Deze bepaling geldt niet ten behoeve van kleine vaartuigen”.

H. Aan § 16, alinea b), wordt het volgende toegevoegd:

„Kleine vaartuigen kunnen niet van een veer verlangen het vaarwater vrij te maken”.

J. Aan § 18 wordt toegevoegd:

„6. Kleine vaartuigen kunnen niet verlangen, dat een schipbrug wordt geopend”.

K. In § 21 volgnummer 5, derde alinea, worden de woorden „schepen van minder dan 15 ton (300 centenaars) laadvermogen, ook roeibooten,” vervangen door de woorden „kleine vaartuigen”.

L. In § 41, tweede alinea, worden achter de woorden „van alle stroomafwaartsvarende schepen en vlotten” toegevoegd de woorden „met uitzondering van kleine vaartuigen”.

De laatste alinea van het artikel vervalt.

M. In § 42 wordt het woord „schuiten” vervangen door de woorden „kleine vaartuigen zonder eigen beweegkracht”.

Deze bepalingen treden in werking op 1 Augustus 1928. De voorbereidende maatregelen kunnen voor dezen datum worden genomen.

Wijzigingen in het Rijnvaartpolitiergement betreffende de lengte der sleepkabels.

Bij de Commissie was een voorstel ingekomen om in het Rijnvaartpolitierglement een bepaling op te nemen, dat de afstand tusschen een opvarende sleepboot en een enkel aangeschipt, dat een laadvermogen van meer dan 1.000 ton heeft, 200 m. in plaats van 120 m. kan bedragen. De Commissie, nog niet in het bezit der hiertoe benodigde documentatie, heeft besloten het onderzoek in deze kwestie voort te zetten.

Unificatie van de Rijnstatistiek.

De Commissie besluit de kwestie der unificatie der Rijnstatistiek tot de voorjaarszitting van 1929 uit te stellen.

Stroombevaring 1924.

De Commissie neemt nota van de verklaring van den Franschen Commissaris, dat de technische voorontwerpen van het omhoogbrengen der bruggen van Straatsburg-Kehl beëindigd zijn en binnenkort aan de bevoegde Badensche autoriteiten zullen worden overgelegd.

Stroombevaring 1929.

De Commissie besluit een stroombevaring van Mannheim tot Basel, in den loop van 1929, te organiseeren. Zij behoudt zich voor in de volgende zitting de bijzonderheden van deze reis vast te stellen.

Klacht van de „Compagnie Générale pour la Navigation du Rhin” te Straatsburg, belastingkwesties betreffend.

De „Compagnie Générale pour la Navigation du Rhin” had bij de Commissie belastingkwestie's, van belang voor de scheepvaartmaatschappijen, aanhangig gemaakt. De Commissie heeft de Regeeringen aan de noodzakelijkheid herinnerd iedere belasting, onvereinigbaar met de letter en den geest van de Akte van Mannheim, te vermijden en heeft de genoemde Regeeringen verzocht om, zoo noodig, de daartoe geëigende maatregelen te nemen.

Datum der volgende zitting.

De Commissie komt op 6 Nov. of 4 Dec. a.s. bijeen.

De definitieve datum wordt later vastgesteld.

HET HAVEN-GEWEST.

Het artikel van Mr. R. H. de Vos van Steenwijk, onder het opschrift „Havenschappen”, opgenomen in de E.-S. B. van 9 Mei 1928, geeft aanleiding tot onderwerp nader te bezien van Rotterdamsch standpunt. Het vraagstuk van het havenbeheer is toch alleen voor de Beneden-Maas van actueel belang. Over deze actualiteit een eerste opmerking. In de kringen van het gemeentebestuur, in de ambtelijke bureaux en in den gemeenteraad van Rotterdam is voor het „Havenschap” of voor het „Beneden-Maas-Gewest” niet die belangstelling gevonden, welke velen uit de Rotterdamsche bevolking aldaar zullen hebben verwacht. Buiten Rotterdam is de belangstelling zelfs grooter. In Schiedam en Dordrecht werden „goed-bezette” vergaderingen aan dit onderwerp gewijd. Op dit punt echter is Rotterdam door een zekere bewustzijnsverenging bevangen. De meerderheid — zooals ik het althans zie — in de officieele ambtelijke en politieke kringen streeft naar annexatie van belangrijke gebieden bij de gemeente Rotterdam. Deze toekomstige annexatie, haar voorbereiding en haar uitvoering, geeft een enorme massa werk en het spreekt dus wel vanzelf, dat de eigenlijke ambtelijke krachten zich nu op dat onderwerp gericht houden. En nu is het wel waar, dat de voorstanders van een Beneden-Maas-Gewest betoogen, dat zelfs de goedgeslaagde annexatie niet voldoende zoude wezen om een goed havenbeheer van Dordrecht tot aan den Hoek van Holland te waarborgen, het spreekt toch ook wel van zelf, dat de eigenlijke systematische werkers in het Rotterdamsch gemeentebestuur in dat vraagstuk op zijn hoogst een studie-onderwerp erkennen, dat aan de orde komt, wanneer juist dóór de annexatie Rotterdam meer gewicht in de schaal zal kunnen werpen. Is het omgekeerd niet begrijpelijk, dat voor de kleinere omliggende gemeenten de vorming van een gewest, door meer of minder gedwongen samenwerking van de gemeenten, die bij de Beneden-Maas rechtstreeks belang hebben, een uitkomst schijnt?

Het vraagstuk van het havenbeheer als Rotterdamsch vraagstuk mag en moet intusschen — in afwachting van de beslissing omtrent de annexatie — afzonderlijk worden behandeld. Het artikel van Mr. de Vos van Steenwijk geeft nu allereerst gelegenheid te constateeren, dat wij hier inderdaad niet te maken hebben met eenige toepassing van art. 194 der Grondwet. Ook Mr. J. A. de Visser heeft er in zijn Schiedamsche rede reeds op gewezen, dat dit artikel tot stand is gekomen om een Grondwettelijke basis te geven aan nieuwe openbare lichamen als de vroeger voorgestelde Bakkersraden, belast met de uitvoering der (verworpen) Bakkerswet en als de Bedrijfsraden, bekend uit het stelsel van Prof. Veraart, die belast zouden worden met wetgeving en bestuur voor het georganiseerde bedrijfsleven¹⁾ (bijv. een bedrijfsraad voor het metaalbedrijf, met zeggingschap voor werkgevers en voor werknemers). Dit artikel der Grondwet heeft nog nooit toepassing gevonden en kan ook niet baten voor allen, die voor het havenbeheer niet wenschen in te stellen een bestuurslichaam, een dienst met één functie in vele gemeenten te verrichten, maar die noodig achten het in het leven roepen van een nieuwe publiekrechtelijke corporatie, een gewest, belast met het volvoeren van een bepaalde taak: het havenbeheer. Daarvoor is noodig vrijwillige of gedwongen samenwerking van de gemeenten, bij dit beheer betrokken en wordt toepassing gevraagd niet van art. 194, maar van art. 149 der Grondwet.²⁾

Het artikel van Mr. de Vos van Steenwijk bevestigt, dat het gaat om de vorming van een publiekrechtelijke

corporatie met — wat men in de Deutsche literatuur noemt — Gebietshoheit. Intusschen, hoe moet het gebied van dit gewest worden bepaald? Naar den vorm wijst nu Mr. de Vos van Steenwijk op de mogelijkheid om „gronden” (territoire) bijéén te voegen in waterschapsverband en hij wijst op de mogelijkheid aan dit waterschap te geven: niet een taak op het gebied van den waterstaat, waterkeering, dijk- en wegeaanleg, maar havenbeheer in den vorm van het beheer over bepaalde waterstaatswerken, in dit geval: havenwerken. De juridische mogelijkheid der constructie zoude ik niet willen ontkennen, maar voert zij tot het in het leven roepen van een normaal, deskundig bestuur van de haven en van het geheele havenverkeer? Dit is wat ik zoude willen betwijfelen. De stemgerechtigde ingelanden treden in het waterschap op als grondeigenaren, als belanghebbenden bij bepaalde waterstaatswerken, maar hier gaat het om de economische exploitatie van de havenwerken en havengronden, in het belang van die werken zelf. De eigenlijke waterstaatswerken zijn opgericht om de doeleinden van het waterschap te dienen en de belanghebbenden, meestal grondeigenaren, hebben groote belangen om daarbij te regeeren in hun belang. Het algemeen havenbelang en het algemeen havenverkeer mag echter niet worden geïdentificeerd met het belang der grondeigenaren aan de havenwerken verknocht. En voor zoover aan particuliere personen invloed mocht worden toegekend op de vorming van het bestuur van de corporatie, van het haven-gewest, zijn het niet de grondeigenaren, aan wie invloed moet worden toegekend, maar de leiders van het bedrijfsleven in de haven, aan wie zeggingschap moet worden gegeven. Zeggingschap en invloed moeten worden toegemeten, niet naar de mate van eenige beschikking over den grond, maar naar mate van het belang van het bedrijf, dat op het haven-territoire wordt uitgeoefend. Dat, met behulp van een benoemingsrecht der regeering, toch nog een bestuur voor het gewest zou zijn te creëren, waarbij de invloed der grondeigenaren kunstmatig wordt beperkt, schijnt ons juist een aanwijzing, dat wij hier met de vorming van een normaal waterschap niet op den goeden weg zijn.

Het haven-gewest zal ook niet kunnen worden ingesteld door de Provinciale Staten, maar moeten steunen op een afzonderlijke wet, dewelke tevens de bevoegdheden van het gewest bepaalt boven die der gemeenten in het gewest begrepen.

Het artikel van Mr. de Vos van Steenwijk heeft echter dit groote voordeel, dat het wijst op de noodzakelijkheid om een ambtsgebied voor het gewest te vormen, dat — evenals het waterschap op waterstaatkundig gebied — nu uit het oogpunt van het havenverkeer een economisch-geografische éénheid vormt. Het havengebied is geen willekeurige samenvoeging van gemeenten of deelen van gemeenten. Op deze éénheid van havenverkeer en havenbelang aan de Beneden-Maas moet het eerst worden gelet tot bepaling van het territoire van het gewest. Dan komt de tweede kwestie aan de orde. Het gaat hier om het vormen van één nieuwe publiekrechtelijke corporatie, welke één publiek bestuur uitoefent, ter vervanging van het publiek bestuur van één groote en van vele kleinere gemeenten. Zal bij de vorming van het nieuwe bestuursorgaan van dit gewest nu de gewone regel worden gevolgd van de bestuursvorming in de publiekrechtelijke corporaties of zal, bij deze gelegenheid voor het eerst, een poging worden gedaan tot nieuwe bestuursvorming? Tot nu toe werd op die vraag in de „havenschap-literatuur” beslist in dien zin, dat tot nieuwe bestuursvorming zoude moeten worden overgegaan. Het bedrijfsleven, vertegenwoordigd door de Kamer van Koophandel, kreeg een mede-benoemingsrecht voor het bestuursorgaan. Het artikel van Mr. de Vos van Steenwijk wijst er nu op, dat het enkele feit, dat het bedrijfsleven in de Kamer van Koophandel is vertegenwoordigd, nóg niet voldoende is om aan dit openbaar lichaam medezeggingschap te geven bij

1) De „Postraad”, de „Wegenraad” en de „Radio-omroepraad” zijn adviseerende colleges voor de regeering en steunen op art. 78 der Grondwet.

2) Art. 149 der Grondwet luidt: De wet regelt de voorziening in zaken, belangen, inrichtingen, of werken, bij welke twee of meer gemeenten zijn betrokken.

het vormen van het bestuursorgaan der nieuwe corporatie. Immers, in zijn betoog komen de belanghebbenden bij het waterschap, als vertegenwoordigers van economische belangen, in aanmerking hun invloed te doen gelden. De schrijver laat de Kroon met haar bevoegdingsrecht tusschen beide komen om aan de vertegenwoordigers van economische belangen invloed te geven op en in het bestuur. Mij bij dit denkbeeld aansluitende, zoude ik de economische belangen vertegenwoordiging niet willen oproepen uit de grondeigenaren in het havengebied, maar uit het bedrijfsleven, dat bij het havenverkeer belang heeft. De invloed op het publiek bestuur moet — evenals in het waterschapsrecht — ontleend worden aan directe, groote eigen economische belangen van het bedrijfsleven bij het goed functioneeren van het havenbedrijf en het havenverkeer. In de Kamer van Koophandel komt dit eigen belang van het bedrijfsleven niet tot uiting. De leden van de Kamer van Koophandel zijn reeds openbare bestuurders. Er moet dus gezocht worden naar een middel om naar analogie van het belang van de grondeigenaren bij het waterschap te komen tot een particulier, economisch belang van het havenbedrijfsleven bij het haven-gewest. Dan zullen de invloed en de voordeelen van het particulier bedrijf bij het haven-gewest van gunstigen invloed zijn op het goed functioneeren van het publiek bestuur in het havengebied, waarin vertegenwoordigers van het havenbedrijfsleven zullen samenwerken, met die overheidsvertegenwoordigers, die in dit havenbestuur zullen handelen als vertegenwoordigers van het Rijk, van de provincie en van de gemeenten, in het gewest gelegen. Wie den vorm van het waterschap van Mr. de Vos van Steenwijk niet kan overnemen, kan toch blijven hechten aan den invloed van rechtstreeksche vertegenwoordiging van economische belangen in het bestuur van het haven-gewest.

C. W. DE VRIES.

TWEDE INTERNATIONALE CREDIETVERZEKERINGS-CONFERENTIE TE PARIJS, 18 APRIL 1928.¹⁾

II (Slot).

Als tweede punt op de agenda stond, zooals reeds gezegd, de samenwerking tusschen het bankbedrijf en de credietverzekeringsmaatschappijen. Op deze samenwerking heeft de credietverzekeraar, overtuigd van de groote baten, welke hieraan voor beide bedrijven verbonden zouden zijn, steeds aangedrongen, tot nog toe echter met niet veel succes. Ja, geconstateerd moet zelfs worden, dat van bankierszijde, ook in Nederland, over het algemeen weinig aandacht aan credietverzekering geschonken is en nooit stelselmatig is onderzocht in hoeverre een credietverzekeringsspolis een te waardeeren steun kan vormen bij het verlenen van credieten.

Mogen wij de besprekingen te Parijs als een symposium opvatten, dan zou deze apathie nu aan het wijken zijn. De causerieën (een Fransman kleedt zijn opmerkingen niet gaarne in een klemmend strak gehouden betoog) van den Heer Pomméry van de Banque Nationale Française du Commerce Extérieur en van den Heer Jacques van de Banque de Paris et des Pays Bas, waren een bewijs, dat zij deze materie hun volle aandacht hebben geschonken, de verschillende consequenties volkomen overzien en tevens voor zich hebben uitgemaakt op welke wijze hier een oplossing ware te vinden. Alvorens deze beschouwingen vanuit bankiersstandpunt wat meer gedetailleerd te behandelen moet er, ter voorkoming van verwarring, op ge-

¹⁾ In mijn eerste artikel, hetwelk de vorige week in dit tijdschrift verscheen, is door het wegvallen van enkele woorden de indruk gewekt, dat het „Evidenz Büro“ alle credietverzekeringen zou registreeren. Dit is echter niet het geval, daar de registratie van de credietverzekeringen door het „Evidenz Büro“ alleen zal geschieden voor die landen, waar omtrent risico weinig betrouwbare informaties ingewonnen kunnen worden, zooals bijv. met de landen op den Balkan het geval is.

d. D. d. J.

wezen worden, dat de relaties van den bankier met den credietverzekeraar principiëel in twee hoofdvormen zijn te onderscheiden.

Ten eerste het geval, waar de relatie bankier/credietverzekeraar tot stand komt via den bankcliënt, die zijn warencrediet verzekerd heeft en de credietverzekeringsspolis aan zijn bankier als onderpand ter hand stelt voor het disconto; ten tweede het geval wanneer de credietverzekeraar rechtstreeks en uitsluitend een rol tegenover den bankier vervult.

Wat betreft de eerste figuur, komen de gewone moeilijkheden naar voren, welke men ondervindt, wanneer men rechtverkrijgende wordt in een overeenkomst, waarin men niet kan overzien in hoeverre de cedent zijn oorspronkelijke verplichtingen in de gecedeerde overeenkomst is nagekomen. De heeren Pomméry en Jacques, als bankiers, waren ook dadelijk op deze bezwaren gestuit. Dezelfde moeilijkheid doet zich voor wanneer een hypothecaire crediteur een brandverzekeringsspolis gecedeerd krijgt. De praktijk heeft, voor het geval de hypothecaire debiteur door zijn toedoen de brandverzekeringsspolis waardeloos heeft gemaakt, den hypothecairen crediteur toch de benefice van de brandpolis niet willen onthouden en men heeft dit bereikt door aan de polis de min of meer verstrekkende z.g. hypothecaire verklaring te hechten.

Geheel analoog hiermede hebben de credietverzekeraars al spoedig zich bereid verklaart bij cessie van een polis aan een bankier, deze te vrijwaren van zekere fouten, commissienis vel omissienis, van den bankcliënt, waardoor de geldigheid der credietverzekeringsspolis aangetast zou worden. Technisch wordt dit genoemd, insluiting van het „innocent third parties risk“ of wel afstand van de invalidating clauses, clauses de déchéance.

Deze additioneele dekking wordt den bankier door verschillende Maatschappijen op onderling afwijkende wijzen verleend.

Door de Duitsche Maatschappijen, die met het Duitsche Rijk medewerken onder het systeem van de Staatsexportcredietverzekering wordt deze toezegging (eenigszins mondjesmaat) gedaan, onder aanduiding van de speciale clause, die tegenover de bank buiten werking wordt gesteld.

Meer royaal doet de Trade Indemnity het, door tegenover de bankiers een onvoorwaardelijke garantie af te geven, dat in het algemeen de polis, door een verzuim van verzekerde, niet ongeldig kan worden gemaakt voor den bankier.

Uit de beschouwingen van de heeren Pomméry en Jacques viel op te maken, dat zij met deze oplossingen nog niet ten volle bekend waren. De inlichtingen, die de Hermes en de Trade Indemnity hen, staande de vergadering, gaven zullen hen echter de overtuiging hebben bijgebracht, dat de relatieve zekerheid van een credietverzekeringsspolis aldus in een min of meer absolute garantie kan worden omgezet, zonder dat zich daarbij, wat betreft de positie van den bankier, nog verdere moeilijkheden voordoen.

Lastiger wordt het, wanneer het er op aankomt juridisch te construeeren, dat betaling van den credietverzekeraar aan de bank geen invloed zal uitoefenen op de verhouding van den bankier tegenover zijn cliënt, zoodat de bank aan den credietverzekeraar een onverminderd regresrecht kan toestaan, voor zoover hij zelf nog niet voor een zeker percentage daarvan gebruik moet maken.

Zonder dat het hier mogelijk is in de details van verschillende juridische constructies te treden, zal het duidelijk zijn, dat deze positie zeer verschillend is, al naar gelang deze dekking voor de bank vermeld wordt in een aanteekening op de origineele polis, in een aparte polis of door een bepaalde paragraaf in een „pacte tripartite“, zooals de heer Jacques voorstelde, een vinding, welke, voor zoover mij bekend, geheel origineel is en m.i. ongetwijfeld groote voordeelen biedt. Als verdere desiderata van den bankier, welke vervuld

moeten worden, voordat hij een gecedeerde credietverzekeringpolis als voldoende onderpand kan beschouwen, werden door den heer Pomméry opgenoemd: hogere dekking dan de limiet van 75 pCt. van het verzekerde bedrag; een vlugge uitbetaling van een schade, liefst ten volle bij niet betaling op den verval dag der vordering; bij omzetverzekering de een of andere additioneele zekerheid, dat de limiet der totale schadevergoedingen, zooals deze bij een omzetverzekering gebruikelijk is, niet uitgeput kan worden door een of twee belangrijke faillissementen onder de verzekerde afnemers. Verder noemde hij nog de noodzakelijkheid, dat de verschillende clausules meer gestandariseerd zouden worden, zoodat de banken geen gevaar loopen, dat er kleine, maar veelbeteekenende verschillen in de redactie van deze polissen kunnen voorkomen en last not least de insluiting van het risico van faillissement van den bankliënt zelve.

De heer Jacques kwam, ofschoon hij van een andere gedachtengang uitging, ten slotte over het algemeen vrijwel tot dezelfde conclusies als welke de heer Pomméry formuleerde, alleen stelde hij zijn wenschen wat gematigder.

Beide sprekers gaven hun beschouwingen in een uiterst verzorgden vorm: een logisch opgebouwde uiteenzetting, helder, gemakkelijk te volgen, pakkend, kortom goede specimina van Fransche welsprekendheid. Met bijzondere dankbaarheid constateerde Dr. Herzfelder (Hennes), dat dit de eerste keer was, dat door gezaghebbende bankiers de materie der credietverzekering zoo systematisch was bekeken en duidelijk werd uitgesproken, welke voorwaarden vervuld moesten zijn, wilde men op de banken rekenen voor een intensieve bevordering van deze verzekering onder haar cliënten.

Men kan, wanneer ik mij niet zeer vergis, hoopvol gestemd zijn, dat hier binnen korten tijd een algemeene modus vivendi gevonden zal worden. Tenslotte brachten de opmerkingen van Pomméry en Jacques, afgescheiden van de systematische behandeling, geen nieuwe gezichtspunten naar voren, geen problemen of zij waren hier en daar al onderkend, en door verschillende maatschappijen opgelost, zij het ook door elke maatschappij op de wijze, welke haar het geschiktst voorkwam. Wat hier ontbreekt, is dus voornamelijk een volledige en uniforme regeling, welke bij een internationale samenwerking zeker niet lang op zich behoeft te laten wachten. Intusschen is het van belang hier te memoreeren, wat tot nog toe de verschillende credietverzekeringmaatschappijen hebben gedaan om de bijzondere positie van den bankier te beschermen:

De Trade Indemnity heeft, na onderhandeling met vooraanstaande Engelsche banken, een document opgesteld, dat aan de bank overhandigd wordt bij cessie van een credietverzekeringpolis en waarin, behalve afstand van de z.g. invalidating clauses, ook aan den bankier onmiddellijke betaling wordt toegezegd bij niet-betaling op den verval dag. Deze polis dekt bovendien tot op zekere hoogte, ook renteverlies en incassokosten.

Van het Deckungs-schreiben, zooals dat bij de Staatsexportcredietverzekering in Duitschland bekend is, repten wij reeds.

Terwijl de tegemoetkomingen van de Trade Indemnity en dit Deckungs-schreiben tegenover den bankier niet verder gaan dan het verzekerde percentage van de oorspronkelijke credietverzekering, heeft de Vaterländische in Duitschland een „bank-polize” in omloop gebracht, waarbij de credietverzekeraar, terwijl hij niet meer dan ten hoogste 75 pCt. van het wisselbedrag verzekert tegenover den oorspronkelijken verzekerde, toch 100 pCt. dekking geeft aan den bankier, die den wissel disconteert, met regres op den verzekerde voor het aldus te veel betaalde aan de bank.

Een Fransche Maatschappij heeft ook een dergelijk soort polis in toepassing gebracht, evenals de Nieuwe Eerste Nederlandsche te den Haag, terwijl het Engelsche Export Credit Guarantee Department eerlang

ook een bankerspolicy zal lanceeren, waarvan de bijzonderheden thans nog niet bekend zijn. De Nederlandsche Credietverzekering Mij. wees, staande de vergadering, den heer Pomméry er nog op, dat bij haar omzetspolissen de limiet voor het totaal der schadevergoedingen automatisch werd vergroot bij het geven van zeer groote credieten, zoodat haar omzetspolis reeds voldoet aan de ten dien opzichte door Pomméry gestelde eischen. Dit alles zijn toch duidelijke teekenen, dat de behoeften van den bankier, wil hij een credietverzekeringpolis als een voldoende onderpand kunnen erkennen, verstaan worden en tot op een belangrijke hoogte reeds door de credietverzekeraars vervuld worden.

Thans kunnen wij overgaan tot hetgeen eerder conferentie besproken werd over de tweede wijze, waarop de credietverzekeraar met den bankier in relatie kan komen: het geval, dat de verzekeraar rechtstreeks en uitsluitend tegenover den bankier een rol vervult. Het object der verzekering kan hier in tegenstelling met de eerste figuur, waar steeds een *goederencrediet* verzekerd wordt, ook een zuiver *financieringscrediet* worden.

Het was vooral de heer Jacques, die in samenwerking, ook bij het financieringscrediet, groote perspectieven zag en uiting gaf aan de appreciatie, welke hij als bankier had aan outillage van den inlichtingendienst van credietverzekeraars. Hij was van meening, dat, wanneer hij als bankier, uit een oogpunt van risico-verdeeling aan één bepaalden cliënt geen verhooring van crediet wilde toestaan, hoewel de cliënt op zichzelf goed mocht worden genoemd voor dit grotere bedrag, de credietverzekeraar de aangewezen persoon was om hem hier te hulp te komen en tegen het genot van de premie, behalve de dekking in schadegevallen, ook voortdurend de gegevens van zijn inlichtingendienst betreffende het verzekerde crediet, ter beschikking te stellen.

Hoewel deze opvatting van den heer Jacques, dat ook de verzekering van zuivere financieringscredieten behoort te worden gerekend tot de gewone werkzaamheden van den credietverzekeraar, vanuit de vergadering tegenspraak ondervond van de zijde van diegenen, die credietverzekering voorloopig uitsluitend tot verzekering van goederencredieten willen beperken, kon de Trade Indemnity bij wijze van instemmend antwoord wijzen op de onderhandelingen, welke zij reeds eenigen tijd voert met de Engelsche bankiers, juist over de verzekering van financieringscredieten. Deze mededeeling lijkt mij zoo belangrijk, dat ik het de moeite waard vind, de woorden van den heer Duhamel hier in extenso te citeren:

„... nous négocions actuellement avec les banquiers pour l'assurance directe des risques purement financiers. Un banquier est souvent interrogé pour accorder un crédit par acceptations en contre-partie d'une garantie; pour avancer des fonds contre dépôt d'actes de propriété et quelquefois pour accorder de simples crédits en blanc. Parfois, également, il est demandé au banquier de se porter caution de la bon- ne fin d'un contract. Il y a de multiples formes sous lesquelles un banquier peut et doit rendre des services financiers à ses clients. Actuellement, dans tous les cas où le banquier désire augmenter la limite qu'il a l'intention de conserver lui même, nous sommes prêts à lui accorder une police d'assurance couvrant une partie de l'excédent. Nous pensons qu'une telle forme de police peut exister à condition que le banquier soit prêt à supporter une importante portion du risque sur la base d'un partage de celui-ci.”

Dit laatste lijkt mij volmaakt juist; de verschillende bijzondere tegemoetkomingen (zooals 100 pCt. dekking) van den credietverzekeraar tegenover den bankier bij figuur I hebben geen bestaansrecht meer, wanneer de bankier rechtstreeks en uitsluitend verzekerde is. De heer Jacques gaf dit in zijn beschouwingen ook reeds toe; hij ging zelfs zóo ver, dat hij ver-

klaarde als bankier geen hogere dekking dan 50 pCt. noodig te hebben.

Hiermede zijn wij aan het slot van ons verslag van de Parijsche besprekingen gekomen.

Ik wil echter deze beschouwingen niet besluiten, alvorens gewezen te hebben op de wenschelijkheid van een zekere samenwerking, die evenzeer de aandacht verdient als die met de bankiers of die tusschen de maatschappijen onderling.

Verschillende onderdeelen van den handel hier, zoowel als in het buitenland, hebben n.l. maatregelen genomen centrale gegevens te verzamelen omtrent het creditrisico aan een bepaalde branche van handel verbonden. In de meeste gevallen hebben deze statistieken alleen een negatieve betekenis, aangezien er voornamelijk een „zwarte lijst” van debiteuren wordt bijgehouden.

In andere gevallen echter strekt de betekenis zich verder uit dan eene van negatieven aard. Het komt mij voor, dat bij het voortschrijden van dit systeem, de handelaars in een branche, die een dergelijke organisatie bezit, de gedachte bij zich op zullen voelen komen (hoe zeer ten onrechte), dat voor hen creditverzekering geen waarde meer heeft. Ofschoon niet te ontkennen valt, dat door deze bemoeiingen het creditrisico in hun branche verbeterd wordt, moet er toch op gewezen worden, dat dergelijke maatregelen nooit het bestaansrecht van creditverzekering aan kunnen tasten.

Het idee zelf van verzekering brengt immers met zich mee een streven, alle risico's, ook door menging, als het ware aan te lengen en een steeds voortschrijdende verdeling ervan te krijgen, terwijl al deze pogingen de creditrisico's slechts zeer eenzijdig onder één categorie van afnemers verbeteren en dus nooit kunnen helpen tegen de gevolgen van een crisis in een bepaald bedrijf.

Ik vrees echter, dat dit inzicht niet algemeen gedeeld wordt door degenen, die van een dergelijke organisatie gebruik maken. Door een overschatting van de voordeelen daarvan worden zij onwillekeurig tegen creditverzekering ingenomen en werken aldus passief den voortgang van deze soort verzekering tegen, terwijl door een systematische combineering van dergelijke centrale statistieken met hetgeen de creditverzekeraar kan verschaffen, ongetwijfeld beide partijen gebaat zouden zijn: de creditverzekeraar door een grootere risicoverdeling, de bewuste tak van handel of industrie door de verkrijging van een dekking, welke beveiligd, ook tegen crisisverliezen.

DEN DOOREN DE JONG.

HET ZEVENDE BEZUINIGINGSVERSLAG.

Mr. E. H. Bisschop Boele schrijft ons:

Naar aanleiding van mijn beschouwingen over het Verslag der Bezuinigingscommissie, verzoek ik U het volgende in uw blad te vermelden:

Mijn aandacht was getrokken door het bezwaar, dat de Commissie in haar schrijven over de ontwerp-begroting voor 1928 maakte tegen een Rijksbijdrage in de kosten van ontwateringswerken van f 340.000,—, en door de weerlegging van dat bezwaar van Regeeringswege met de opmerking, dat hier een misverstand in het spel was, aangezien dit bedrag tot dusver onder het artikel voor werkverschaffing voorkwam, doch, daar het geld in werkelijkheid voor productieve ontwateringswerken werd aangewend, meer onder den bedoelden post thuis hoorde. Ik knoopte daaraan de opmerking vast, dat mij dit dan, in stede van slechts een misverstand, een bewijs scheen, dat de begrotingsstukken door de commissie niet onvoldoende aandacht waren bestudeerd, aangezien de Memorie van Toelichting tot het begrotingshoofdstuk de toedracht dezer zaak omstandig vermeldde.

Van welingelichte zijde verneem ik echter het volgende:

„De opmerking dienaangaande¹⁾ in de Memorie van Toelichting op Hoofdstuk V der Staatsbegroting was de Commissie uiteraard niet ontgaan. Haar bezwaar tegen de overschrijving van dezen post, welke slechts ten deele voor werkverschaffing, ten deele voor ontwateringswerken bestemd was, was daardoor echter allermintst weggenomen. Gelijk de Commissie reeds tevoren aan de Regeering had te kennen gegeven, meent zij, dat het ontwerpen van plannen voor ontwatering, het maken van propaganda voor de uitvoering van die plannen en wat verder daarmee verband houdt, geen Rijkszaak is, doch volgens onze staatsinstellingen tot de taak der Provinciën behoort, en dus geen Rijksdienst met die taak belast behoort te worden. Worden, om een of andere reden, de belangen van het Rijk bij de uitvoering van dergelijke ontwateringsplannen betrokken, dan vindt de Regeering — zoo meent zij — in den Rijkswaterstaat en in de Afdeling Landbouw van het Departement van Binnenlandsche Zaken en Landbouw de organen, die aangewezen zijn om de noodige voorlichting ter zake te geven. Evenzeer kunnen deze organen voor het, desgewenscht, geven van adviezen hun hulp aan de Provinciale Besturen verleen. In 't licht dezer opmerkingen kon de Commissie met de uitbreiding van de Rijksbemoeiing met ontwateringswerken niet instemmen, evenmin als zij zich vereenigen kon met de benoeming der beide ambtenaren bij het Rijksontwateringsbureau. Tegen een bedrag, dat voor werkverschaffing kon worden getolereerd, moest, nu het zou dienen om aan dezen tak van dienstuitbreiding te geven, bezwaar gemaakt worden.

Uw voor de Commissie onaangenaam verwijt, dat zij de begrotingsstukken met onvoldoende aandacht heeft bestudeerd, was daarom niet gegrond; van oppervlakkigheid bij de kennisneming van de stukken, welke de Commissie aanleiding gaven tot kritiek op het regeeringsbeleid, was hier geen sprake. Dat de Commissie gemeend heeft in haar brief van 19 December 1927, Doss. Werkplan 188, niet weder in een bespreking van de uitgaven voor ontwateringswerken te moeten treden, zou U duidelijk zijn, wanneer U zoudt kennisnemen van de uitvoerige correspondentie, welke reeds zonder wezenlijk resultaat over dit onderwerp met de Regeering was gevoerd. In het opnieuw openen dezer gedachtewisseling zag de Commissie geen nut.”

Ik wil met genoeg medewerken aan deze uiteenzetting van niet bekende bijzonderheden een algemeener bekendheid te verschaffen, omdat daaruit volgt, dat de Commissie op de zaak dieper is ingegaan, dan zij in haar verslag doet blijken. Het is ongewenscht, dat het werk der Bezuinigingscommissie in een verkeerd licht komt te staan, en daarom schijnt het mij wel een leemte, dat bovenstaande toelichting niet in het verslag zelve is verwerkt geworden. Zooals dit thans luidt kan dit moeilijk een anderen indruk geven dan die, welke ik ontving en die mij, naar thans blijkt ten onrechte, bewezen deed achten, dat de Commissie met oppervlakkigheid was te werk gegaan. Het verheugt mij te kunnen vermelden, dat zulks toch niet het geval is geweest.

DE INDISCHE MIDDELEN OVER FEBRUARI 1928.

Evenals over de voorgaande maand, is ook over Februari de opbrengst der Landsmiddelen hooger dan over dezelfde maand van het afgelopen jaar. Tegenover de totaal hogere opbrengst van f 4,3 mill. van de vier overige groepen, welke alle een stijging in de opbrengst vertoonen vergeleken bij verleden jaar, staat een lagere opbrengst van de groep „producten” van f 3,5 mill., veroorzaakt door de lagere tinontvangsten, zoodat het totaal gunstig verschil ruim 8 ton bedraagt.

De belastingen gaven over verslagmaand een hogere totaal-opbrengst te zien van f 2,1 mill.

¹⁾ Nl. over den post van f 340.000,— voor ontwateringswerken. B. B.

De volgende belastingen brachten *meer* op:

Invoerrecht	f 1.439 mill.
Uitvoerrecht	„ 0.075 „
Accijnzen	„ 0.523 „
Statistiekrecht	„ 0.101 „
Personeele belasting	„ 0.093 „
Zegelrecht	„ 0.167 „
Overschrijvingsrecht	„ 0.063 „
Slachtbelastingen	„ 0.079 „
Loterijbelastingen	„ 0.200 „

De meer belangrijke *ongunstige* verschillen zijn:

Inkomstenbelasting	f 0.019 mill.
Vennootschapsbelasting	„ 0.160 „
Verponding	„ 0.300 „
Landelijke inkomsten	„ 0.054 „

De stijging van den invoer blijkt uit de hooge ontvangsten aan *invoerrecht*. Het verschil tusschen de opbrengst van dit middel en die over dezelfde maand van het afgelopen jaar was over Februari 6 ton gunstiger dan over Januari; de opbrengst over deze maand was ruim 8 ton gunstiger dan over 1927, terwijl over Februari dit gunstig verschil 1,4 mill. bedroeg. De totaal-opbrengst over dit jaar heeft de overeenkomstige raming met 2,3 mill. overtroffen.

Ook het *uitvoerrecht* vertoont, evenals over Januari, vergeleken bij 1927, vooruitgang. Over de eerste 2 maanden is thans f 189.000 meer ontvangen dan over dezelfde periode van 1927, doch nog rond f 30.000 minder dan de overeenkomstige raming.

De hogere opbrengst der *accijnzen* van f 523.000 komt in hoofdzaak weer voor rekening van den petroleum- en lucifers-accijnzen, die respectievelijk f 474.000 en f 15.000 hooger was dan over Februari 1927. Het sterk toegenomen benzinegebruik, dat zich weerspiegelt in de opbrengst van den petroleum-accijnzen, kan blijken uit de opbrengst van dit middel over de laatste jaren:

Jan. t.m. Februari 1925	f 2.748.000
1926	„ 3.171.000
1927	„ 3.567.000
1928	„ 4.241.000

Met de stijging van den invoer houdt uiteraard verband de verhoogde opbrengst van het *statistiekrecht* van één ton; dit middel bracht over de eerste 2 maanden van het jaar f 170.000 meer op dan over dezelfde periode van 1927.

Het *zegelrecht*, waarvan de opbrengst over Januari door eenige teruggaafposten 8 ton achterbleef bij die over dezelfde maand van 1927, bracht over Februari jl. f 157.000 meer op dan in Februari van het afgelopen jaar. De totaalopbrengst over het jaar staat thans nog f 330.000 achter bij die over de eerste twee maanden van 1927.

De opbrengst van de personeele-, vennootschaps- en inkomstenbelasting vertoont over Februari slechts onbelangrijke afwijkingen van die over dezelfde maand van het vorige jaar.

Evenals over Januari brachten ook over Februari de *Landelijke Inkomsten* minder op dan over dezelfde maand van 1927. In totaal bedraagt de opbrengst rond 2 ton minder dan vorig jaar.

Van de groepen monopolies, producten en bedrijven zijn de volgende verschillen tusschen de opbrengst van de maand Februari over 1927 en die over 1928 van belang.

Monopolie's.

Opium	f 0.321 mill. <i>meer</i>
Zout	„ 0.089 „ <i>minder</i>
Pandhuizen	„ 0.018 „ <i>meer</i>

Producten.

Caoutchouc	f 0.394 „ <i>meer</i>
Boschwezen	„ 0.047 „ „
Goud	„ 0.032 „ <i>minder</i>
Tin	„ 3.588 „ „
Steenkolen	„ 0.291 „ „

Bedrijven.

Havenwezen	f 0.531 mill. <i>meer</i>

Baggerdienst	f 0.025 mill. <i>minder</i>
Landsdrukkerij	„ 0.051 „ „
P. T. T. dienst	„ 0.166 „ <i>meer</i>
S.S. en Tr.	„ 0.485 „ „
W. en E.	„ 0.082 „ „

De *opiumopbrengst* was over Februari f 321.000 hooger dan in 1927; in totaal overtrof de opbrengst van het jaar die over hetzelfde tijdvak van 1927 met rond 8 ton. De strengere bestrijding van den clandestienen opiumverkoop en de mildere toepassing van het licentiestelsel voerden het debiet op Java en Madoera over de eerste twee maanden op tot 52970 thail, d.i. 5349 thail meer dan in 1927.

Het *zout* bracht over verslagmaand f 89.000 minder op dan in het vorig jaar; in totaal blijven thans de ontvangsten rond 2 ton beneden de opbrengst van het vorig jaar.

De opbrengst van het *Landscaoutchoucbedrijf* was over Februari, mede ten gevolge van voorverkoop, ongeveer 4 ton hooger dan in 1927 en f 137.000 hooger dan de maandraming.

Over de eerst twee maanden waren de ontvangsten 6 ton hooger dan over dezelfde periode van 1927.

De opbrengst van het *Havenwezen*, welke over dit jaar wordt beïnvloed door de heffing van het goederengeld, is over verslagmaand f 529.000 hooger dan in 1927. Voor rekening van het goederengeld komt hiervan een bedrag van f 260.000; over beide maanden van het jaar bedroeg deze ontvangst f 510.000.

De ontvangsten van den *Post-, Telegraaf- en Telefoondienst* vertoont bij 1927 een accres van f 166.000. In totaal bedraagt de opbrengst over de twee maanden van het jaar f 320.000 meer dan in 1927. Het accres bedraagt voor de brieven- en pakketpost f 186.000, de telegrafie f 62.000 en de telefontie f 71.000.

De ontvangsten van de *Staatsspoorwegen* overtreffen die van 1927 met f 485.000, over de eerste twee maanden met f 979.000. Van het accres over Februari komt voor rekening van de S.S. op Java en Madoera f 364.000, van de Zuid-Sumatraspoor f 70.000 en de Atjehtram f 31.000; daartegenover bleef de opbrengst van de S.S. ter Sumatra's Westkust en de automobioldiensten resp. f 16.000 en f 26.000 bij het vorig jaar achter.

AANTEKENINGEN.

De omwisseling van de Currency-Notes.

Vroeger dan men algemeen verwachtte heeft de Engelsche regeering een wetsontwerp ingediend tot vervanging van de currency-notes door biljetten van de Bank of England, waardoor het vraagstuk van het Engelsche geldwezen, dat reeds zoo lang op een definitieve regeling wachtte, thans opgelost zal worden. In dit wetsontwerp trekken twee punten de aandacht. In de eerste plaats wordt het bedrag der fiduciaire circulatie vastgesteld op £ 260 miljoen en verder kan de regeering de Bank of England machtigen dit bedrag voor een periode van 6 maanden te overschrijden, terwijl deze termijn verlengd kan worden tot ten hoogste twee jaar.

Uit de vaststelling van het bedrag der fiduciaire circulatie blijkt, dat men aan het oude principe van de Peel Act vastgehouden heeft. Hoewel dit bedrag hooger is dan de werkelijke fiduciaire circulatie, die op den dag van de indiening van het wetsontwerp ruim £ 252 beliep, kan men toch niet zeggen, dat de Engelsche regeering den voorstanders van meerdere elasticiteit, die op een maximum van £ 300 miljoen aangedrongen hadden, zeer tegemoet gekomen is.

Wat de nadeelen van het vasthouden aan een bepaald maximum betreft, volstaan wij met te verwijzen naar de artikelen, verschenen in de E.-S. B. van 17 Februari 1926, 9 Februari 1927 en 25 April 1928, waarin deze kwestie reeds uitvoerig besproken werd.

Hieronder volgt de volledige Engelsche tekst van het nieuwe wetsontwerp.

Be it enacted by the King's most Excellent Majesty, by and with the advice and consent of the Lords Spiritual and Temporal, and Commons, in this present Parliament assembled, and by the authority of the same, as follows:—

1.—(1) Notwithstanding anything in any Act—

(a) the Bank may issue bank notes for one pound and for ten shillings:

(b) any such bank notes may be issued at any place out of London without being made payable at that place, and wherever issued shall be payable only at the head office of the Bank:

(c) any such bank notes may be put into circulation in Scotland and Northern Ireland, and shall be current, and legal tender in Scotland and Northern Ireland as in England.

(2) Section six of the Bank of England Act, 1833 (which provides that bank notes shall be legal tender), shall have effect as if for the words „shall be a legal tender to the amount expressed in such note or notes and shall be taken to be valid as a tender to such amount for all sums above five pounds on all occasions on which any tender of money may be legally made” there were substituted the words „shall be legal tender for the payment of any amount.”

(3) The following provisions shall have effect so long as subsection (1) of section one of the Gold Standard Act, 1925, remains in force—

(a) notwithstanding anything in the proviso to section six of the Bank of England Act, 1833, bank notes for one pound or ten shillings shall be deemed a legal tender of payment by the Bank or any branch of the Bank, including payment of bank notes:

(b) the holders of bank notes for five pounds and upwards shall be entitled, on a demand made at any time during office hours at the head office of the Bank or, in the case of notes payable at a branch of the Bank, either at the head office or at that branch, to require in exchange for the said bank notes for five pounds and upwards bank notes for one pound or ten shillings.

(4) The Bank shall have power, on giving not less than three months' notice in the London, Edinburgh, and Belfast Gazettes, to call in the bank notes for one pound or ten shillings of any series on exchange them for bank notes of the same value of a new series.

(5) Notwithstanding anything in section eight of the Truck Act, 1831, the payment of wages in bank notes of one pound or ten shillings shall be valid, whether the workman does or does not consent thereto.

Fiduciary Issue.

2.—(1) Subject to the provisions of this Act the Bank shall issue bank notes up to the amount representing the gold coin and gold bullion for the time being in the issue department, and shall in addition issue bank notes to the amount of two hundred and sixty million pounds in excess of the amount first mentioned in this section, and the issue of notes which the Bank are by or under this Act required or authorized to make in excess of the said first mentioned amount is in this Act referred to as „the fiduciary note issue.”

(2) The Treasury may at any time on being requested by the Bank, direct that the amount of the fiduciary note issue shall for such period as may be determined by the Treasury, after consultation with the Bank, be reduced by such amount as may be so determined.

Amount of Silver.

3.—(1) In addition to the gold coin and bullion for the time being in the issue department, the Bank shall from time to time appropriate to and hold in the issue department securities of an amount in value sufficient to cover the fiduciary note issue for the time being.

(2) The securities to be held as aforesaid may include silver coin to an amount not exceeding five and one-half million pounds.

(3) The Bank shall from time to time give to the Treasury such information as the Treasury may require with respect to the securities held in the issue department, but shall not be required to include any of the said securities in the account to be taken pursuant to section five of the Bank of England Act, 1819.

4.—(1) As from the appointed day all currency notes issued under the Currency and Bank Notes Act, 1914, certified by the Treasury to be outstanding on that date (including currency notes covered by certificates issued to any persons under section two of the Currency and Bank Notes (Amendment) Act, 1914, but not including currency notes

called in but not cancelled) shall, for the purpose of the enactments relating to bank notes and the issue thereof (including this Act) be deemed to be bank notes, and the Bank shall be liable in respect thereof accordingly.

(2) The currency notes to which subsection (1) of this section applies are in this Act referred to as „the transferred currency notes.”

(3) At any time after the appointed day, the Bank shall have power, on giving not less than three months' notice in the London, Edinburgh, and Belfast Gazettes, to call in the transferred currency notes on exchanging them for bank notes of the same value.

(4) Any currency notes called in but not cancelled before the appointed day may be exchanged for bank notes of the same value.

5.—(1) On the appointed day, in consideration of the Bank undertaking liability in respect of the transferred currency notes, all the assets of the Currency Note Redemption Account other than Government securities shall be transferred to the issue department, and there shall also be transferred to the issue department out of the said assets Government securities of such an amount in value as will together with the other assets to be transferred as aforesaid represent in the aggregate the amount of the transferred currency notes.

For the purpose of this subsection the value of any marketable Government securities shall be taken to be their market price as on the appointed day less the accrued interest, if any, included in that price.

(2) Any bank notes transferred to the Bank under this section shall be cancelled.

(3) *Such of the said Government securities as are not transferred to the Bank under the foregoing provisions of this section shall be realized and the amount realized shall be paid into the Exchequer at such time and in such manner as the Treasury direct.*

Profits for the Treasury.

6.—(1) The Bank shall, at such times and in such manner as may be agreed between the Treasury and the Bank, pay to the Treasury an amount equal to the profits arising in respect of each year in the issue department, including the amount of any bank notes written off under section six of the Bank Act, 1892, as amended by this Act, but less the amount of any bank notes so written off which have been presented for payment during the year and the amount of any currency notes called in but not cancelled before the appointed day which have been so presented.

(2) For the purposes of this section the amount of the profits arising in any year in the issue department shall, subject as aforesaid, be ascertained in such manner as may be agreed between the Bank and Treasury.

(3) For the purposes of the Income Tax Acts, any income of, or attributable to, the issue department shall be deemed to be income of the Exchequer, and any expenses of, or attributable to, the issue department shall be deemed not to be expenses of the Bank.

(4) The Bank shall cease to be liable to make any payment in consideration of their exemption from stamp duty on bank notes.

7.—Section six of the Bank Act, 1892 (which authorizes the writing off of bank notes which are not presented for payment within 40 years of the date of issue), shall have effect as if, in the case of notes for one pound or ten shillings 20 years were substituted for 40 years, and as if, in the case of any such notes being transferred currency notes, they had been issued on the appointed day and, in the case of any such notes not being transferred currency notes, they had been issued on the last day on which notes of the particular series of which they formed part were issued by the Bank.

Emergency Currency.

8.—(1) If the Bank at any time represent to the Treasury that it is expedient that the amount of the fiduciary note issue shall be increased to some specified amount above two hundred and sixty million pounds the Treasury may authorize the Bank to issue bank notes to such an increased amount, not exceeding the amount specified as aforesaid, and for such period, not exceeding six months, as the Treasury think proper.

(2) Any authority so given may be renewed or varied from time to time on the like representation and in like manner:

Provided that, notwithstanding the foregoing provision, no such authority shall be renewed so as to remain in force (whether with or without variation) after the expiration of a period of two years from the date on which it was originally given, unless Parliament otherwise determines.

(3) Any minute of the Treasury authorizing an increase of the fiduciary note issue under this section shall be laid forthwith before both Houses of Parliament.

9.—For the purpose of any enactment which in the case of a bank in Scotland or Northern Ireland limits by reference to the amount of gold and silver coin held by any such bank the amount of the notes which that bank may have in circulation, bank notes held by that bank or by the Bank on account of that bank, shall be treated as being gold coin held by that bank.

10.—The form prescribed by Schedule A to the Bank Charter Act, 1844, for the account to be issued weekly by the Bank under section six of that Act may be modified to such an extent as the Treasury, with the concurrence of the Bank, consider necessary, having regard to the provisions of this Act.

11.—(1) With a view to the concentration of the gold reserves and to the securing of economy in the use of gold, the following provisions of this section shall have effect so long as subsection (1) of section one of the Gold Standard Act, 1925, remains in force.

(2) Any person owning any gold coin or bullion to an amount exceeding ten thousand pounds in value shall, on being required so to do by notice in writing from the Bank, forthwith furnish to the Bank in writing particulars of the gold coin and bullion owned by that person, and shall, if so required by the Bank, sell to the Bank the whole or any part of the said coin or bullion, other than any part thereof which is bona fide held for immediate export or which is bona fide required for industrial purposes, on payment therefor by the Bank, in the case of coin, of the nominal value thereof, and in the case of bullion, at the rate fixed in section four of the Bank Charter Act, 1844.

12.—If any person prints, or stamps, or by any like means impresses, on any bank note any words, letters or figures, he shall, in respect of each offence, be liable on summary conviction to a penalty not exceeding one pound.

13.—(1) This Act may be cited as the Currency and Bank Notes Act, 1928.

(2) This Act shall come into operation on the appointed day, and the appointed day shall be such day as His Majesty may by Order in Council appoint, and different days may be appointed for different purposes and for different provisions of this Act.

(3) In this Act, unless the context otherwise requires,—
The expression „the Bank” means the Bank of England.
The expression „issue department” means the issue department of the Bank.

The expression „bank note” means a note of the Bank.

The expression „coin” means coin which is current and legal tender in the United Kingdom.

The expression „bullion” includes any coin which is not current and legal tender in the United Kingdom.

(4) The enactments set out in the schedule to this Act are hereby repealed to the extent specified in the third column of that Schedule.

De Binnenlandsche leeningen van de Unie der Soc. Sovjet-Republieken in 1927.

Aan officieele gegevens van de Staatsbank van de U.S.S.R. te Moskou, gedateerd 21 Maart 1928, is het volgende ontleend:

Nadat sedert 1925 afstand gedaan was van de, nog uit den inflatietijd dateerende methode van gedwongen staatsleeningen, stelde het Volkscommissariaat van Financiën de geldmarkt slechts zeer voorzichtig tegenover nieuwe leeningen, met het doel, den koers der vroegere leeningen te doen stijgen. In het einde van 1926 stond inderdaad alleen de eerste binnenlandsche leening iets beneden pari, terwijl alle andere of om pari schommelden of daar een eind boven waren. Deze voorzichtige benadering van de geldmarkt gedurende de jaren 1925 en 1926, terwijl tegelijkertijd door de kleine spaarders flink gespaard werd, leidde ertoe, dat breede lagen der bevolking zich begonnen te interesseeren voor de mogelijkheid, geldmiddelen in staatsleeningen te beleggen, en dat reeds in 1927 met het onderbrengen van nieuwe, vergelijkenderwijs groote leeningen een begin kon worden gemaakt.

Volgens thans definitieve gegevens werden in den loop van 1927 door het Volkscommissariaat van Financiën staatsleeningen uitgeschreven tot een gezamenlijk bedrag van 545 miljoen Rbl. (zonder schat-

kistbiljetten). In het zelfde jaar werden, geheel of gedeeltelijk, tot een totaalbedrag van 101 miljoen Rbl. door uitloting gedelgd: de 6 procents-leening van 1924, de 12 proc. boeren-leening van 1925, de binnenlandsche loterijleening van 1926 en de 8 procents-leening van 1924.

De grootste der nieuwe leeningen was de leening ter bevordering der industrie, waarvan het heele bedrag van 200 miljoen Rbl. reeds volteekend is. Een zelfde succes had de 10 procents-premieleening van 1927, die voor het volle bedrag van 100 miljoen Rbl. kon worden geplaatst. De 12 procents-leening bracht 129 miljoen Rbl. op, en op de 8 procents-leening werd voor 76 miljoen Rbl. ingeteekend. Minder gemakkelijk ging het met de plaatsing van de derde boeren-premieleening.

Hoewel tot het uitschrijven van leeningen ook de locale bestuurscolleges en de groote credietinstellingen bevoegdheid bezitten, hebben deze daarvan tot heden zoo goed als geen gebruik gemaakt. Leeningen sluit zoo goed als alleen de Staat, in casu het Commissariaat van Financiën. Dit vindt hierin zijn verklaring, dat de uit leening door den Staat verkregen gelden geheel en al ten goede komen aan de financiering van de industrie, het verkeerswezen en andere takken der volkshuishouding. Ten bewijze, hiervan kan gewezen worden op het staats-economisch plan 1927—1928, dat ter financiering van de volkshuishouding uit de middelen van den Staat voorziet tot een bedrag van 1.521 miljoen Rbl., welk bedrag slechts voor een derde deel gedekt zal worden door in 1927—1928 op te nemen leeningen. Deze omstandigheid rechtvaardigt de jaarlijksche vermeerdering der staatsschuld van de Unie der Soc. Sovjet-Republieken, in zoverre op deze manier de spaargelden der bevolking ten goede komen aan productieve doeleinden van de staatshuishouding.

De omkeer in het leeningswezen, welke zich in 1927 voltrok, werpt tegelijk een helder licht op de sociale lagen, waaruit de inteekenaren voortkomen. Terwijl immers in West-Europa het kapitaal van vermogende enkelingen op de leeningsmarkt van groote beteekenis is, vindt, zooals de ervaring van het laatste jaar geleerd heeft, in de Sovjet-Unie de leeningspolitiek van den Staat een steeds vasteren bodem, vooral onder de arbeiders en beampten, d.w.z. onder de nijvere stedelijke bevolking. De deelneming aan staatsleeningen van de zijde van zeer breede lagen der werkers voor hun brood, vóór den oorlog in Rusland iets onbekends, is thans een onbetwistbaar feit. Men mag, wat dit betreft de rol der vakverenigingen niet te laag aanslaan, onder welker invloed de arbeiders en beampten in de bedrijven massaal inteeekenden op de staatsleeningen. Deze methode van inteekening had merkwaardige gevolgen: men slaagde erin gedurende 1927 ongeveer zes miljoen nieuwe inteekenaren¹⁾ voor de leeningspolitiek van den Sovjet-staat te interesseeren.

In den laatsten tijd is ook de belangstelling van het private kapitaal in staatsleeningen zeer veel grooter geworden, wat zijn oorzaak hierin heeft, dat het arbeidsveld van den privaten handel kleiner wordt en het aldus vrij komende handelskapitaal geen ander middel tot belegging vindt. In het algemeen gesproken is echter de deelneming van het private kapitaal aan leeningen voorloopig nog heel gering.

De versnippering van het contingent inteekenaren en bezitters van staatsschuld, en daarmee de versnip-

¹⁾ De eerste stoot tot zulke collectieve inteekeningen ging in 1926 uit van een paar arbeiders-groepen in verband met de uitgeschreven Loterijleening van dat jaar. Het op die wijze verkregene omvatte slechts 0.2 procent van het gansche bedrag der leening. De proef werd echter bij de uitschrijving van de 10 procents-premieleening 1927 herhaald en toen leverde deze methode reeds 26.2 procent op van het geheele leeningsbedrag. Bij het onderbrengen van de leening ter bevordering van de industrie verkreeg men aldus zelfs 113.2 miljoen Rbl., d.w.z. 56.6 procent van de heele leeningssom (200 miljoen Rbl.).

pering van de financieele basis der staatsleeningen, welker plaatsing natuurlijk op die manier veel moeilijker wordt, schenkt anderzijds zeer groote stabiliteit aan de leeningmarkt. Vraag en aanbod van aandelen in staatsleeningen zijn thans zoozeer in Rusland versnipperd, en de aandelenkoop en -verkoop loopen over zoo kleine bedragen, dat men er om zoo te zeggen gewoonlijk niets van merkt, en zij op de geldmarkt geen invloed kunnen uitoefenen. De Staatsbank en andere credietinstellingen koopen de obligaties der staatsleeningen te allen tijde op tegen den dagkoers en verstrekken er gewoonlijk ook credieten op. Hoewel in den loop van 1927 vergelijkenderwijs voor groote bedragen op staatsleeningen is geteekend, is de effectenportefeuille der centrale banken in dat jaar slechts 38.2 miljoen Rbl. grooter geworden en is de post beleeningen van effecten slechts 25.7 miljoen omhoog gegaan. Ook dit doet besluiten, dat de nieuwe leeningen zich in vaste handen bevinden.

In tegenstelling met de stijgende belangstelling voor staatsleeningen in de steden, is bij de boerenbevolking tot aanvang 1928 geen noemenswaardige beweging merkbaar ten gunste van intekening. Op het platte land hadden alleen de eerste leeningen succes, toen de belastingen nog in natura geheven werden. Nadat de belasting in geld werd geheven was dat uit. Op dit oogenblik wordt een eerste proef genomen met de onderbrenging van een 100 miljoen Rbl.-leening tot verbetering van het boerenbedrijf. Door ruime populariseering van deze leening en vergaande aanpassing aan de bijzondere behoeften van de boerenbevolking is het, voor zoover de berichten inkomsten, gelukt, eenig succes te oogsten. Midden Maart was voor ongeveer de helft der beoogde som ingeteekend.

De omstandigheid, dat bij het uitschrijven van staatsleeningen in de eerste plaats met de groote massa van kleine intekenaren rekening moet worden gehouden, dwingt in verband daarmee tot maatregelen, die deze leeningen een bijzonder karakter geven. Buiten de vaste inkomsten bieden zij den intekenaren bovendien een kans op winst. Men mag er niet aan twijfelen, dat dit laatste (winstkans bij vaste inkomsten) een prikkel is tot grooter spaarzin, slechts van dit gezichtspunt uit: den spaarzin der bevolking aan te wakkeren, vindt de politiek van den Sovjetstaat in zake premieleeningen hare rechtvaardiging. De 100 miljoen Rbl.-leening van 1927 biedt bijv. een vast inkomen ten bedrage van 10 pCt. en winstkansen ten bedrage van 2.8 pCt. De leening ter bevordering der industrie geeft 6 pCt. rente en 6 pCt. in winstkansen. Ook 6 pCt. rente geeft de leening tot verbetering van het boerenbedrijf, waarbij 7 pCt. voor de winstkansen.

De staatschuld der U.S.S.R. is op 1 Maart 1928 voor de eerste maal een milliard Rbl. te boven gegaan (nl. 1.019.1. mill. Rbl.) en belooft met inbegrip der nieuwe leeningen, waarvoor de Regeering zich garant gesteld heeft, 1.341 miljoen Rbl. Om tot dit bedrag te komen heeft het Volkscommissariaat van Financiën in een tijdsbestek van vijf en een half jaar negentien leeningen tot een gezamenlijk bedrag van 2.222 miljoen Rbl. moeten uitschrijven. De eerste leeningen van deze reeks gingen slechts om relatief kleine bedragen, hadden een korten looptijd en waren meerendeels bestemd om een soort voorschot te verstrekken op latere staatsinkomsten. Pas met den wederopbouw van de staatshuishouding der U.S.S.R. en den toenemenden welstand der bevolking kon aan het op de markt brengen van grootere leeningen met langer looptijd gedacht worden. Bij de staatsleeningen, die in den laatsten tijd de Sovjet-unie uitschrijft, gaat het gewoonlijk om bedragen van 100—200 miljoen Rbl. met een looptijd van tien jaren. W.

Indexcijfers van scheepsvrachten.

Zooals het indexcijfer aangeeft, schrijft „The Economist”, was het gemiddeld niveau van scheepsvrach-

ten voor volle ladingen in April 1,53 pCt. hooger dan in de voorafgaande maand. Tegenover het huidige indexcijfer van 110,05 staat het cijfer 129,21 voor verleden jaar, 102,34 voor April 1926 en 121,27 voor April 1925. Onderstaande tabel toont den loop van het indexcijfer der verschillende groepen:

Datum	Europeesche wateren	Noord-Amerika	Zuid-Amerika	Britsch-Indië	Verre Oosten en Stille Zuidzee	Australië	Totaal
Basis (Gemiddelde v. 1898—1913)	100	100	100	100	100	100	100
(Gemidd.v.1913)	110,0	113,1	123,4	106,3	117,4	127,9	116,3
Febr. 1920	814,3	529,9	757,5	744,8	587,0	712,2	691,0
Dec. „	268,9	277,2	244,1	256,8	286,7	347,2	280,1
Dec. 1921	160,1	164,1	163,7	144,4	141,3	166,5	156,7
Dec. 1922	137,1	135,2	129,2	122,6	136,1	159,3	136,6
Dec. 1923	134,0	132,7	120,1	124,4	125,1	144,2	130,1
Dec. 1924	117,4	129,2	119,5	119,8	129,3	161,1	129,4
Dec. 1925	117,0	121,6	117,0	110,1	110,1	154,9	121,8
Dec. 1926	139,7	156,1	145,9	132,9	129,2	179,8	147,3
April 1927	118,9	133,0	133,0	124,4	128,9	137,1	129,2
Mei „	118,3	131,4	134,3	130,9	122,3	140,7	129,6
Juni „	114,0	118,1	121,6	126,2	121,4	142,4	124,0
Juli „	110,5	113,2	111,9	115,8	119,9	138,0	118,2
Aug. „	108,8	122,2	118,2	121,4	121,8	144,2	122,8
Sept. „	111,7	130,8	115,3	119,3	123,7	150,0	125,1
Oct. „	109,8	128,1	116,4	116,4	123,6	144,2	123,1
Nov. „	108,8	128,9	120,1	117,6	125,8	140,7	123,6
December „	105,6	116,2	113,6	114,2	124,9	139,8	119,0
Januari 1928	106,7	106,9	111,4	113,6	121,4	127,3	114,6
Februari „	105,6	106,4	106,2	112,4	114,1	114,0	109,7
Maart „	101,7	104,8	102,8	106,7	115,1	119,3	108,4
April „	101,6	103,7	106,6	105,9	116,2	126,4	110,1

De volgende tabel geeft de wijzigingen weer, die gedurende de afgelopen maand in het indexcijfer van de afzonderlijke groepen en sub-groepen hebben plaats gevonden, waarbij het cijfer 100 telkens het gemiddeld niveau gedurende de periode 1898—1913 voorstelt:

	Indexcijfer	+ of —
Golf van Biscaye; uitgaande vracht..	108,26	+ 1,84
„ „ „ thuisvracht.....	122,58	— 3,23
Middell. Zee; uitgaande vracht.....	111,53	— 0,54
„ „ „ thuisvracht.....	100,89	— 0,19
Noord-Amerika.....	103,68	— 1,09
Zuid-Amerika; uitgaande vracht....	73,62	— 2,71
„ „ „ thuisvracht.....	139,61	+ 10,32
Indië; uitgaande vracht.....	101,05	..
„ „ „ thuisvracht.....	110,65	— 1,67
Het verre Oosten, enz.....	116,18	+ 1,06
Australië.....	126,41	+ 7,12

Zooals men ziet was de tendens der kolenvrachten na de flauwe stemming der laatste twee maanden iets vaster, behalve voor Zuid-Amerika, van waar een voortdurende vraag naar graantonnage de reeders bewoog nog lagere vrachten voor uitgaande kolen te accepteren. In verband met den aanhoudenden gunstigen toestand op de La Plata-markt profiteerde de „tramp”vaart in April door een opleving van de Australische charterzaken. De Noord-Amerikaansche markt bleef echter stil en gedrukt. De volgende tabel (1913 = 100)

Maand	1924	1925	1927	1928
Januari.....	117,11	114,49	118,59	98,47
Februari.....	123,78	115,96	120,54	94,33
Maart.....	122,09	106,63	118,58	93,17
April.....	117,22	104,24	111,06	94,59
Mei.....	114,27	98,23	111,41	..
Juni.....	108,62	91,74	106,54	..
Juli.....	103,75	94,90	101,61	..
Augustus.....	104,43	95,87	105,51	..
September.....	110,50	98,19	107,51	..
October.....	115,55	99,49	105,78	..
November.....	112,76	102,23	106,27	..
December.....	111,21	104,67	102,31	..
Jaarl. gemiddeld.	113,44	102,22	109,64	..

toont de verhouding van het indexcijfer tot het gemiddelde van 1913, waarbij het jaar 1926 is wegge laten in verband met de kolenstaking in dat jaar.

Bij vergelijking van het gemiddelde van de eerste vier maanden van het loopende jaar met dat van Januari—April 1927 blijkt, dat de vrachten in 1928 tot dusverre bijna 20 pCt. lager waren dan verleden jaar. Deze daling beteekent een vermindering der inkomsten, welke de winsten van de „tramp”vaart na-deelig zal beïnvloeden, daar zij de uit de prijsreductie van bunkerkolen voortvloeiende verlaging der kosten aanzienlijk overtreft.

MAANDCIJFERS.

EMISSIES IN APRIL 1928.

Staatsleeningen	f 11.875.000,—
zijnde:	
<i>Denemarken</i>	
Köninkrijk Denemarken	
\$ 5.000.000 4½ % bel.	
vrije goud-obl. à 95 % f 11.875.000	
Prov. en Gemeentelijke Leeningen ..	„ 2.602.250,—
zijnde:	
<i>Nederland</i>	
Gem. Groningen f 2.000.000	
4½ % obl. à 100 % .... f 2.000.000	
Provincie Zuid-Holland	
f 600.000 4½ % obl. à	
100 % %	f. 602.250
Bank- en Credietinstellingen	„ 3.524.310,—
zijnde:	
<i>Nederland</i>	
<i>Aandeelen</i>	
Engelsch-Hollandsche	
Bank en Handel Mij.	
f 400.000 aand. à 100 % ¹⁾ f 400.000	
Nederl. Bankinstelling	
f 500.000 aand. à 100 % ²⁾	
(20 % storten)	f 100.000
Prov. Crediet- en Spaar-	
bank f 221.000 aand. à	
110 % ³⁾ (10 % storten) f 24.310	
<i>Obligatiën</i>	
Industriële Disconto Mij.	
f 3.000.000 6 % 10 j. obl.	
à 100 %	f 3.000.000
Hypotheekbanken	„ 4.472.750,—
zijnde:	
<i>Nederland</i>	
<i>Aandeelen</i>	
Amsterdamsche Scheeps-	
verband Bank f 250.000	
aand. à 115 % ²⁾ (10 %	
storten)	f 28.750
Friesch-Groningsche Hy-	
potheekbank f 750.000	
aand. à 275 % (20 %	
storten)	f 412.500
Ned. Scheeps-Hypotheek-	
bank f 500.000 aand. à	
110 % (10 % storten) .. f 55.000	
<i>Columbia</i>	
<i>Pandbrieven</i>	
Hypotheekbank v. Bogota	
£ 200.000 7 % bel. vrije	
pandbrieven à 93½ % f 2.244.000	
<i>Duitschland</i>	
<i>Pandbrieven</i>	
Bayerische Landwirth-	
schaftsbank E.G. m.b.H.	
G.M. 3.000.000 7 % bel.	
vrije goudpandbrieven à	
96¼ %	f 1.732.500
Industriële Ondernemingen	„ 7.980.000,—
zijnde:	
<i>Zweden</i>	
<i>Aandeelen</i>	
Aktiebolaget Separator	
Zw. Kr. 9.000.000 aand.	
à 133 %	f 7.980.000

Mijnbouw-Ondernemingen	f 5.173.000,—
zijnde:	
<i>Columbia</i>	
<i>Aandeelen</i>	
Woodbine Goudmijn Mij.	
500.000 aand. z.n.w. à	
f 230	f 1.150.000
<i>Duitschland</i>	
<i>Obligatiën</i>	
Aktien-Gesellschaft für	
Bergbau, Blei- und Zink-	
fabrikation zu Stolberg-	
und in Westfalen	
f 3.000.000 7 % 20 j. hyp.	
obl. à 96½ %	f 2.895.000
Granit-Steinbrüche. Baut-	
zen G.M. 2.000.000 7 %	
obl. à 94 %	f 1.128.000
Petroleum-Ondernemingen	„ 648.000,—
zijnde:	
<i>Engeland</i>	
<i>Aandeelen</i>	
Service Petroleum Com-	
pany Ltd. £ 50.000 pref.	
aand. à 100 % ⁴⁾	f 600.000
Idem £ 2.500 aand. à 160 % f 48.000	
Diverse Cultuurondernemingen	„ 562.500,—
zijnde:	
<i>België</i>	
<i>Aandeelen</i>	
Belgisch Nederlandsche	
Cultuur Mij. f 450.000	
aand. à 125 %	f 562.500
Diversen	„ 100.000,—
zijnde:	
<i>Nederland</i>	
<i>Aandeelen</i>	
Nederlandsche Grond-	
briefbank f 500.000 aand.	
à 200 % (10 % storten) f 100.000	
Spoorweg-Maatschappijen	„ 727.500,—
zijnde:	
<i>Argentinië</i>	
<i>Aandeelen</i>	
Buenos Aires Central Rail-	
road and Terminal Co. ⁴⁾	
\$ 300.000 7 % cum. pref.	
aand. à 97 %	f 727.500
Totaal	f 37.665.310,—

- 1) Waaronder een heruitgifte van f 100.000.
 2) Koers voor bevoorrechte inschr.; vrije inschr. à 125 %.
 3) „ „ „ „ „ „ à 185 %.
 4) Introductie ter beurze.

Totaal der emissies in Januari	f 51.704.447,50
Februari ..	„ 66.561.262,50
Maart	„ 88.269.392,50
April	„ 37.665.310,—
Algemeen Totaal	f 244.200.412,50

In de afgelopen maand werden voorts h.t.l. geïntroduceerd:
 een beperkt bedrag gew. aand. Courtaulds Ltd;
 le koers van afg. 420 %;
 „ „ „ aand. Le Linoleum; le koers
 van afg. ± 273 %;
 „ „ „ aand. St. Louis-San Francisco Railw. Co.;
 le koers van afg. 100 %;
 „ „ „ aand. z.n.w. Société interna-
 tionale de plantations et de
 finance (Sipef). Plantations
 Bunge à B. frs. 115;
 „ „ „ 7 % cum. pref. aand. Willys-Overland Cy.;
 le koers van afg. 101½ %;
 „ „ „ gew. aand. Willys-Overland Company;
 le koers van afg. 522½ %;
 terwijl de inschrijving werd opgesteld op \$ 8.266.620
 aandelen nominaal der Cities Service Co. tegen een koers
 van 225 % voor oude aandeelhouders, op een beperkt be-
 drag 4½ % obl. Nederland à 100½ % en op de volgende
 obligatieleeningen:

	Guldens	Rente-voet	Emissie-koers
St. Jozefsschool (conversie).....	100.000	5 %	100 %
Jugendwerk (Beieren)	130.000	7½ %	99½ %
Bisdom Ermland (O. Pruisen).....	100.000	8 %	99 %
R.K. Parochie v. d. H. Jacobus te Saarbrücken	150.000	7 %	99 %
R.K. Par. Kerkbestuur v. d. Heilige Familie te 's Hage.....	300.000	5 %	99½ %
Orde der Barmh. Zz. van den H. Vincentius a Paulo, Freiburg.....	500.000	7 %	99 %
Bisdom v. Würzburg, Beieren	600.000	7 %	99 %
Parochie Allerheiligste Drievuldigheid, Fadd	50.000	8 %	99 %
Parochie Christus Koning Balatonfüred	60.000	8 %	99 %
Parochie H. Stephanus, Kerekegyhaza (Hongarije).....	50.000	8 %	99 %
Gereformeerde Kerk van Bolsward ..	65.000	5 %	100 %
Sint Charles-stichting, Boxtel	160.000	5 %	100 %
Parochie van St. Joannes Onthoofding, Uithoorn	170.000	4½ %	99½ %

RIJKSPOSTSPAARBANK.

MAART	1926	1927	1928
Inlagen	f 9.686.746	f 10.195.087	f 10.025.312
Terugbetalingen	„ 10.965.246	„ 11.258.061	„ 11.288.500
Tegood der inleggers op ultimo	„ 313.861.590	„ 323.161.792	„ 331.509.960
Nom. bedr. der uitst. staatsschulboekjes op ultimo	„ 42.156.400	„ 42.062.550	„ 42.410.700
Spaarbankboekjes:			
Aantal nieuw uitgegeven.....	10.220	12.429	10.176
Aantal geheel afbetaald	7.915	4.629	7.991
Aantal in omloop op ultimo	1.991.729	2.023.906	2.052.310

GIRO-OMZET BIJ DE NEDERLANDSCHE BANK:

	April 1928		April 1927	
	Posten	Bedrag	Posten	Bedrag
Voor rekeninghouders waarvan door de H.-bank plaatselijk	53.264	f 3.463.149.000	52.195	f 3.507.894.000
Ter voldoening van Rijksbelast.	40.929	„ 3.101.515.000	39.638	„ 3.157.571.000
	1.377	„ 11.016.000	1.566	„ 9.547.000

POSTCHEQUE EN GIRODIENST.

(In duizenden guldens).

	Maart 1928		Maart 1927	
	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag
Aantal rekeningen op ult ^o	1.160		122.598	
Bijgeschrijvingen	1.601.416	404.317	1.386.405	367.171
wegens:				
a. Stortingen	676.822	105.474	591.865	98.596
b. Overschrijvingen:				
1. van andere rek.	924.462	280.296	794.444	255.767
2. van Ned. Bank.	132	18.513	96	12.776
c. And. onderwerpen		34		33
Afschrijvingen	1.000.138	402.168	906.354	371.424
wegens:				
a. Chèques	175.270	58.599	168.581	55.411
b. Overschrijvingen:				
1. van andere rek.	809.582	280.296	702.594	255.767
2. van Ned. Bank.	970	63.219	941	60.209
c. And. onderwerpen	14.316	54	34.238	37
Gezamenlijk tegoed op ult ^o		86.366		86.358
Bedrag der belegging ¹⁾		67.362		67.362

¹⁾ Het bedrag, dat vroeger tegen vergoeding van rente aan de schatkist werd verstrekt, wordt tegenwoordig, voor zoover het nog niet voor vaste belegging is aangewend, te zamen met andere bedragen in rekening-courant met het Staatsbedrijf der posten en telegrafie begrepen en is daarom niet meer in het bedrag der belegging begrepen.

OVERZICHT VAN DE INDISCHE MIDDELEN.
(In Guldens).

	Februari 1928	Sedert 1 Januari 1928	Overeenkomstige periode 1927
<i>Belastingen.</i>			
Pacht en excl. pandhuizen.	6.205	13.190	21.803
Invoerr. incl. Landsgoed.	7.204.874	14.504.937	12.206.716
Uitvoerr. incl. Landsgoed.	1.163.372	2.386.952	2.197.473
Accijnzen	3.294.538	6.116.531	5.378.372
Andere ontv. I. U. en A.	21.145	42.554	35.765
Statistiekrecht	542.057	1.047.940	876.156
Personeele belasting	297.916	674.579	527.682
Inkomstenbelasting	3.241.480	8.013.760	8.253.044
Vennootschapsbelasting	2.131.641	3.503.038	3.262.148
Oorlogswinstbelasting	18.332 ¹⁾	64.967	142.609
Opgeveven productenbel.	—	—	58.029
Verponding	644.511	1.815.728	2.016.254
Recht van openb. verkoop.	172.386	320.721	325.421
Zegelrecht	1.253.469	1.938.278	2.371.793
Overschr. van vaste goed.	260.523	421.692	322.177
Recht v. succ. en overgang	37.054	84.824	49.133
Vergunning speel- en dobbeltafels	9.154	41.450	42.305
Slachtbelastingen	533.557	1.049.135	885.061
Bijzondere bel. buitengew.	14.927	28.605	35.107
Hoofdgeld	2.971	7.138	15.258
Landelijke inkomsten	429.766	1.373.737	1.587.662
Belasting op loterijen	200.768	201.356	630
Totaal	21.480.646	43.571.178	40.610.598
<i>Monopolies.</i>			
Opium	3.418.854	7.074.532	6.265.453
Zout	1.390.146	2.942.123	3.128.247
Pandhuizen	1.825.769	3.561.202	3.334.600
Totaal	6.634.769	13.577.856	12.728.300
<i>Producten.</i>			
Kina	16	27.267	8.357
Landscaoutchoucbedrijf	984.545	1.522.865	917.596
Boschwezen	1.300.595	2.422.593	2.363.265
Goud	121.594	232.881	291.415
Tin	3.649.039	8.837.903	13.226.699
Steenkolen	383.980	646.570	942.756
Aand. ijd. winst N.V., „Gem. Mijnb. Mij. Billiton“	—	—	—
Totaal	6.439.678	13.228.079	17.750.088
<i>Bedrijven.</i>			
Havenwezen	1.175.969	3.101.802	2.393.986
Baggerdienst	243.195	401.211	483.788
Landsdrukkerij	5.566	19.237	81.628
Post-, Telegr.- en Tel. dienst	2.340.149	4.953.705	4.623.479
Spoor- en Tramwegen	5.469.623	11.258.615	10.279.145
Waterkracht en Electricit.	135.123	211.886	52.773
Totaal	9.369.625	19.946.456	17.914.799
<i>Allerlei middelen.</i>			
Aandeel ijd. winst van de Javase Bank	—	—	—
Afstand van grond	304.290	1.168.052	965.846
Mijnconcessies	²⁾ 7.233	²⁾ 341.778	281.736
Boeten en verbeurdverkl.	105.842	227.589	179.898
Leges en salarissen, ontvangen d. de griffiers vjd. versch. rechtscoll.	33.753	66.007	65.827
Heffing terzake van gesl. werkovereenkomsten	49.984	110.150	121.626
Opbr. Wees- en Boedelkamers	98.723	126.726	165.651
Kadaster	18.136	56.386	44.392
Afkoop heerendiensten	—	—	—
Buitengewesten	825.517	1.295.724	1.101.095
Schoolgelden	428.082	846.038	848.315
Ontv. groote ziekeninrichtingen en krankzinnigengestichten	61.900	102.196	95.762
Ijk van maten en gew.	32.528	48.500	39.588
Verk. en verh. van huizen	170.701	350.731	366.636
Ontv. waterleidingen	30.532	103.312	89.783
Bakengelden	210.762	208.840	340.378
Loodsgelden	224.672	455.293	381.359
Diversen	1.076.508	1.389.667	793.814
Totaal	3.664.697	6.213.433	5.881.706
Totaal generaal	47.589.415	96.537.003	94.885.491

¹⁾ Teruggeweven belastinggelden. ²⁾ Teruggeweven cijns.

STATISTISCH OVERZICHT VAN DEN ECONOMISCHEN TOESTAND VAN NEDERLAND.
(Niet met * gemerkte gegevens ontleend aan het Maandschrift van het Centraal Bureau voor de Statistiek.)

	1927						1928		Jan./Febr.	
	Juli	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.	Jan.	Febr.	1927	1928
Arbeidsmarkt.										
Bedrag der gehouden aanbestedingen × f 1000	13.082	8.448	6.124	7.203	10.629	14.764	8.478	13.270	15.786	21.748
waaronder voor fabrieksbouw × f 1000	461	247	470	430	602	538	407	651	657	1.058
Staats- en part. mijnen. Aantal arbeiders op ten der maand	33.425	33.674	33.918	34.111	34.218	34.562	34.464	34.538	33.212 ¹⁾	21,2
Haven- bedrijf { Gemiddeld aantal taken p. week v. alle b. d. „Havenarbeiders-Reserve” ingeschr. losse arbeiders te zamen } × 1000 Amsterdam Rotterdam	41,7	43,4	41,4	39,1	43,7	41,9	39,3	38,7	39,9	39,0
Indexcijfer der Werkloosheid.										
	5,6	5,4	5,6	5,5	6,9	12,7	13,8	§ 6,6	12,1	§ 10,2
Arbeidsbemiddeling. 1)										
Aanbiedingen v. werkzoekenden. { Ingeschreven ged. de maand... Overgebl. op het einde v. de mnd. } × 1000	44,9	50,2	46,6	51,6	61,8	75,3	55,4	44,6	107,0	100,0
Aanvragen van werkgevers. { Ingeschreven ged. de maand... Overgebl. op het einde v. de mnd. }	25,0	24,8	24,3	23,2	21,8	25,7	27,3	25,0	43,5	52,3
Plaatsin- en-	20,1	19,5	18,0	18,0	17,3	20,6	21,3	19,0	34,6	40,3
Arbeidsloon.										
Ondergrondse arbeiders . . . . . { bij de mijnen } f 5,49	f 5,54	f 5,51	f 5,52	f 5,51	f 5,48	f 5,53	f 5,52	f 5,44 ¹⁾	f 3,98 ²⁾	
Bovengrondse . . . . . { (loon per dienst) } „ 3,96	„ 3,95	„ 3,94	„ 4,08	„ 3,96	„ 3,95	„ 3,99	„ 4,—			
Vaste havenarbeiders { Amsterdam } weekinkomen . . . . . f 34,29										
Rotterdam . . . . . { } f 34,97										
Bouwbedrijven { Metselaar uurinkomen . . . . . „ 0,97	„ 0,96	„ 0,97	„ 0,98	„ 0,96	„ 0,98	„ 0,97	„ 0,96	„ 0,93 ¹⁾	„ 0,83 ²⁾	
Amsterdam. { Timmerman . . . . . „ 0,90	„ 0,90	„ 0,90	„ 0,92	„ 0,93	„ 0,92	„ 0,89	„ 0,91	„ 0,89 ²⁾	„ 0,83 ²⁾	
Opperman . . . . . { } „ 0,83	„ 0,86	„ 0,84	„ 0,84	„ 0,84	„ 0,84	„ 0,83	„ 0,83			
Metaalindustrie, uurinkomen van meerderj. geschoolde arb. f 0,67 ¹⁾								„ 0,60 ⁵⁾		
Voortbrenging en verbruik.										
Zee. { aanvoer in Ned. havens 2) } × 1000 K.G. 10.572	12.967	12.051	25.912	16.179	11.042	4.119			§ 3,611 ¹⁾	§ 4,119 ¹⁾
visscherij. { opbrengst × f 1000 } 1.895	2.505	2.856	4.905	3.486	2.326	1.598			§ 1,239 ⁶⁾	§ 1,598 ⁶⁾
*Productie der kolenmijnen × 1000 ton 3) 794	814	811	810	789	887	903	829	1.432	1.732	
Voor binnenlandsch verbruik beschikbaar gekomen hoeveelheid steenkolen × 1000 ton 4) 963	1.111	1.043	924	890	970	954	967	1.740	1.921	
In consumptie gebrachte suiker 5) × 1000 K.G. 21.151	16.406	17.968	19.056	19.615	20.272	14.991	16.019	28.153	30.310	
Aan de consumptie onttrokken suiker 6) × 1000 K.G. 1.218	788	904	1.171	814	996	751	718	2.097	1.469	
Schepen in aanbouw; inhoud in bruto Register-ton 7) 143	141	143	140	141	145	145	141	13,3	143	
Indexcijfers prijzen landbouw- en veeteeltart. } basis { 1910=14 } 159	160	160	161	162	165	167	170	159	160	
Handel en Verkeer.										
Handelsbeweging zonder gouden en zilveren munt en muntmateriaal (in millioenen) { Invoer 212	218	218	226	226	221	216	218	378	434	
Uitvoer . . . . . { } 159	164	184	178	163	156	140	152	270	291	
Saldo invoer . . . . . { } 54	55	34	48	64	66	77	66	108	143	
Ontvangsten der Spoorwegmaatsch. (in millioenen) 15,9	16,2	14,3	13,9	13,0	13,3	13,5	12,2	23,2	25,7	
Ontvangsten per dagkilometer sedert 1 Jan. (in gld.) 118,20	121,21	122,10	122,07	121,63	121,14	117,59	116,00	108,26	116,00	
Inklaringen (geladen { Nieuwe Waterweg } (in 1000 N.R.T.) { zeeschepen } 1,808	1,877	1,758	1,705	1,714	1,545	1,607	1,433	2,970	3,040	
IJmuiden . . . . . { } 398	440	365	344	389	393	406	303	659	799	
Inklaringen { Lobith (geladen rivierschepen in 1000 ton uitklaringen) van 1000 K.G. } 3,038	3,019	2,766	2,746	2,581	2,520	2,808	2,832	5,477	5,540	
Opgetegde zeeschepen ojd. ten der maand; aantal 8) 3	3	4	6	6	7	7	7	4 ¹⁾	4 ¹⁾	
Idem: bruto inhoud in 1000 register-tonnen 3	3	16	24	24	26	31	27	7	7	
*Index. v. scheepsvrachten. (Volle ladingen „The Econom.”) 118,2	122,8	125,1	123,1	123,6	119,0	114,6	109,7	139,1	112,2	
*Goederenvervoer { Gelost bij invoer . . . . . (in 1000) 2,334	2,241	2,273	2,048	1,950	1,850	1,636	1,829	3,289	3,40	
Geladen bij uitvoer . . . . . { (in 1000) } 840	778	911	928	839	767	727	783	1,430	1,510	
in de havens 9) } Doorgevoerd met overlading } 3,107	2,967	3,088	3,088	2,699	3,115	2,296	2,243	5,595	4,539	
Prijzen, kosten van levensonderhoud.										
*Indexcijfers der groothandelsprijzen { Algemeen cijfer in Nederland (1913 = 100) 151	149	150	150	151	151	153	150	146	152	
{ Voedingsmidd. e.d. } 157	154	156	158	160	159	160	158	149	159	
Kosten van { Arb.gez. A'dam (1 Oct. '23-30 Sept. '24 = 100). levens- } 94,7		94,7			96,0			95,0 ¹⁾		
Arbeidersgez. te 's-Gravenhage (1921 = 100). } 79,7		79,7			82,2			79,1 ¹⁾		
onderhoud. { Ambtenaarsgez. te 's-Gravenhage (1921 = 100) } 3,107	2,967	3,088	3,088	2,699	3,115	2,296	2,243	5,595	4,539	
Financiëwezen.										
*Opbrengst Rijksmiddelen (totaal) 42,5	38,6	40,0	42,0	42,2	39,5	43,5	37,4	81,5	80,9	
* „ Beursbelasting . . . . . { (in millioenen) } 0,405	0,449	0,528	0,657	0,375	0,298	0,655	0,458	1,237	1,112	
* „ Invoerrechten . . . . . { } 4,41	4,83	5,29	5,28	5,21	4,68	5,29	5,29	9,17	10,58	
* „ Statistiekrecht . . . . . { } 0,372	0,384	0,391	0,397	0,375	0,349	0,363	0,369	0,640	0,732	
*Gegireerd door den Postch. en Girodienst (in millioenen) 324	293	314	315	342	371	355	333	639	688	
*Giro-omzet bij de Ned. Bank (in millioenen) 3,367	2,872	3,265	3,693	3,549	3,791	3,896	3,626	6,447	7,523	
*Opereerend kapitaal der Ned. Bank 10) (in millioenen) 441	442	436	440	489	480	442	397	417 ¹⁾		
*W. sseidiscoonto der Nederl. bank } gemiddeld pCt. { 3,50	3,50	3,50	4,11	4,50	4,50	4,50	4,50	3,50	4,50	
Particulier disconto } 3,53	3,45	3,55	4,05	4,47	4,49	4,27	3,96	3,23	4,12	
Prolongatie } 3,25	3,41	3,82	4,30	4,73	4,85	4,09	3,79	3,28	3,94	
Gemiddeld Indexcijfer van renten van oortg. 1921-5 = 100 { I. Nijverheid [Aand. van 49 ondern.] 102	103	107	112	110	109	111	115	116		
II. Bank- en creditinstell. [Aand. van 7 ondern.] 100	100	103	106	105	106	108	110	112		
III. Scheepvaart [Aand. van 7 ondern.] 100	107	101	113	110	110	110	108	106		
IV. Indische fondsen [Aand. van 24 ondern.] 147	153	157	157	157	158	159	158	155		
V. Petroleum [Aand. Kon. Ned. Petr. Mij.] 96	94	95	95	97	97	94	95	95		
I. Ned. Grootboekobligaties 3,94	3,89	3,98	3,96	4,07	4,07	3,95	3,92	3,88		
II. Nederl. Staatsleeningen 4,57	4,53	4,61	4,65	4,66	4,65	4,54	4,49	4,53		
III. Ned. Indische leeningen 4,88	4,92	4,93	4,94	4,93	4,94	4,88	4,88	4,92		
IV. Gemeent. en provinc. leeningen 4,66	4,64	4,64	4,63	4,67	4,71	4,64	4,59	4,64		
V. Spoorwegleeningen 4,61	4,58	4,60	4,59	4,62	4,61	4,52	4,55	4,56		
Fondsen II tm. V 4,68	4,67	4,69	4,70	4,72	4,73	4,64	4,63	4,66		
*Emissies (onder aftrek conversies 11) (in mill.) 45,1	37,7	34,2	70,3	35,7	18,1	37,1	54,0	83,2	91,1	
Aantal uitgesproken Faillissementen.										
	257	227	305	291	275	262	260	332	646	592

§ Voorloopige cijfers.

1) 40 distr.- en 3 andere arb.beurzen en, voor zoover bekend, de corresponderende der arb.bemiddeling. 2) Zoowel door Nederl. als buitenl. schepen. 3) Kolensik niet inbegrepen. Wel zijn inbegr. de eigen consumptie der mijnen en de kolen, die aan de mijnwerkers gegeven worden [z.g. „Deputatkohlen“]. 4) Saldo invoer plus eigen productie. 5) D.w.z. onder betaling van accijns in het vrije verkeer gebracht. Aangenomen mag worden, dat deze suiker binnenkort de consumenten bereikt. 6) D.w.z. waarvoor restitutie van accijns is verleend wegens

uitvoer in den vorm van suikerhoudende goederen. 7) Op den laatste van het kwartaal. Cijfers van Lloyds. 8) Te A'dam en te R'dam. 9) A'dam, R'dam, Vlissingen, Vlaardingen, Hoek van Holland, IJmuiden en overige havens. 10) Zonder voorschot aan den Staat en schatkiptromessen rechtstreeks; 3e weekbalans v. d. maand. 11) Nominaal bedrag voor Augustus '27 8,8; September '27 14,8; Januari '28 14,9; Februari '28 10,7. Jan./Febr. '28 25,6. 12) Febr. 13) 4e kwartaal '26. 14) 1e halfjaar. 15) 1e halfjaar '26. 16) Januari. 17) December '26.

Maart 1928

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned. Bk.	Disc. Wissels. 4 1/8	13 Oct. '27	Zwits. Nat. Bk.	3 1/2	22 Oct. '25
	Bel. Binn. Eff.	5 1/8	13 Oct. '27	N. Bk. v. Denem.	5 2/3
	Vrsch. in R.C.	6 1/8	13 Oct. '27	Zweedsche Rbk	4 3/8
Javasche Bank	4 1/4	14 Juli '26	Bank v. Noorw.	5 1/2	26 Mrt. '28
Bank van Engeland	4 1/2	21 Apr. '27	Bk. v. Tsjecho-		
Duitsche Rijksbank	7 5/8	5 Oct. '27	slowakije	5	8 Mrt. '27
Bank v. Frankrijk	3 1/2	19 Jan. '28	N. Bk. v. O'rijk.	6	27 Jan. '28
Belgische Nat. Bnk.	4 1/2	16 Nov. '27	N. Bk. v. Hong.	6	26 Aug. '26
Fed. Res. Bank N.Y.	4	2 Feb. '28	Bank v. Italië.	6	31 Mrt. '28
Bank van Spanje	5	23 Mrt. '23	Z.-Afr. Res. bnk	5 1/2	9 Jan. '28

OPEN MARKT.

	1928				1927	1926	1914
	12 Mei	7/12 Mei	30 April/5 Mei	23/28 April			
Amsterdam Partic. disc.	4	4 1/4	4 1/8-7/16	4 1/8-3/8	3 3/8-7/16	2 5/16-3	3 1/8-3/4
Prolong.	4 1/8-3/16	4 1/8-1/4	4-1/2	4-1/2	3 1/2-4	3	2 1/4-3/4
Londen Daggeld	2 1/2-3 1/2	2 3/4-4 1/4	2 1/2-4 3/4	3-3 1/4	3-1 1/4	4-1/4	1 3/4-2
Partic. disc.	3 1/16-4	3 1/16-4	3 1/16-4 1/16	3 1/16-4 1/16	3 1/8-1 1/16	4 1/16-3 1/8	2 1/4-3/4
Berlijn Daggeld	5-7	5-8 1/2	7 1/2-9 1/2	4 1/2-9	4 1/4-6 1/2	7-10	-
Partic. disc.	6 1/2	6 1/2-5/8	6 5/8-3/4	6 3/4-7/8	4 7/8-5	8	-
30-55 d...	6 1/2	6 1/2-5/8	6 5/8-3/4	6 3/4-7/8	4 7/8-5	7 7/8-8	2 1/8-1/2
56-90 d...	6 1/2	6 1/2-5/8	6 5/8-3/4	6 3/4-7/8	4 7/8-5	7 7/8-8	2 1/8-1/2
Waren-wchsel.	6 3/4-7/8	6 3/4-7/8	6 7/8-7 1/4	7	5	8 3/4-7/8	-
New York) Call money	5 1/2-3/4	5 1/2-6 1/4	4 1/2-6 1/4	5-1 1/4	4-3/4	3 1/2-4 1/4	1 3/4-2 1/2
Partic. disc.	4 1/4	4 1/4	4 1/4	4 1/4	3 3/4	3 1/4	-

1) Call money-koers van 11 Mei en daaraan voorafgaande weken t/m Vrijdag.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York**)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia *)
8 Mei 1928	2.47 1/8	12.09 1/8	59.31	9.76	34.62 1/2	100
9 " 1928	2.47 7/8	12.09 3/8	59.31 1/2	9.75 1/4	34.61 3/4	100
10 " 1928	2.47 7/8	12.09 1/8	59.30	9.75 3/4	34.61	100
11 " 1928	2.47 13/16	12.09 1/8	59.28 1/2	9.75 1/2	34.61 1/2	100
12 " 1928	-	12.09 3/8	59.27	9.75 1/2	34.62 1/2	100
14 " 1928	-	12.09 1/8	59.28 1/2	9.75 1/2	34.61	100
Laagste d.w.1)	2.47 7/8	12.09 3/8	59.25	9.74	34.60	99 3/4
Hoogste d.w.1)	2.48	12.10	59.34	9.77	34.65	100 1/4
7 Mei 1928	2.47 7/8	12.10	59.30 1/2	9.75 3/4	34.62 1/2	100
30 Apr. 1928	2.48 1/16	12.10 3/8	59.33	9.76 1/4	34.65 1/2	100
Muntpariteit	2.48 3/4	12.10 3/4	59.26	48.-	34.59	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag *)	Boekarest *)	Milana **)	Madrid **)
8 Mei 1928	47.79	34.92 1/2	7.34	1.53	13.06	41.86 1/2
9 " 1928	47.78 3/8	34.95	7.34	1.53	13.06 1/2	41.86 1/2
10 " 1928	47.79	34.90	7.34	1.53	13.06	41.56
11 " 1928	47.77 3/8	34.90	7.34	1.53	13.06	41.59 1/2
12 " 1928	47.87 1/2	34.90	7.34 1/2	1.53	-	-
14 " 1928	47.77	34.90	7.35	1.53	-	-
Laagste d.w.1)	47.74	34.85	7.32	1.50	13.02	41.50
Hoogste d.w.1)	47.80	35.05	7.37	1.57 1/2	13.09	41.97 1/2
7 Mei 1928	47.80	34.95	7.34	1.53	13.06	41.12
30 Apr. 1928	47.81 1/8	34.95	7.35	1.55	13.07	41.18
Muntpariteit	48.-	35.-	7.35	1.55	13.07	41.18

Data	Stockholm *)	Kopen- hagen *)	Oslo *)	Hel- sing- fors *)	Buenos- Aires *)	Mon- treal *)
8 Mei 1928	66.52 1/2	66.50	66.42 1/2	6.24	106	2.47 7/8
9 " 1928	66.50	66.50	66.40	6.23 1/2	106	2.47 7/8
10 " 1928	66.50	66.50	66.40	6.24	106	2.47 7/8
11 " 1928	66.50	66.50	66.40	6.24	106	2.47 3/8
12 " 1928	66.47 1/2	66.47 1/2	66.40	6.23 1/2	106	2.47 7/8
14 " 1928	66.47 1/2	66.47 1/2	66.40	6.24	106	2.47 3/8
Laagste d.w.1)	66.44	66.44	66.35	6.22	105 3/4	2.47 1/2
Hoogste d.w.1)	66.55	66.55	66.45	6.26	106 1/4	2.48 3/4
7 Mei 1928	66.52 1/2	66.50	66.40	6.24	106	2.47 7/8
30 Apr. 1928	66.60	66.55	66.45	6.24	106	2.48
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	6.26 1/2	105 3/8	2.48 3/4

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.
1) Particuliere opgave.
2) Wettelijk gestabieliseerd tusschen 7.53 1/8 en 7.21 1/2.

In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
8 Mei 1928	4,88 1/32	2,93 1/2	23,92 1/4	40,34
9 " 1928	4,88 1/16	3,93 1/2	23,92 1/2	40,35
10 " 1928	4,88 1/16	3,93 1/2	23,92 1/2	40,34 1/2
11 " 1928	4,88 3/16	3,93 3/8	23,92 1/2	40,35 1/2
12 " 1928	4,88 3/16	3,93 3/8	23,92 1/2	40,35 1/2
14 " 1928	4,88 1/32	3,93 3/4	23,93 3/4	40,37
16 Mei 1927	4,85 9/16	3,91 3/8	23,69 3/4	40,00 1/2
Muntpariteit	4,8667	19,30	23,81 1/4	40 3/16

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Londen	Noteerings- eenheden	28 Apr. 1928	5 Mei 1928	7/12 Mei 1928 Laagste	12 Mei 1928 Hoogste
Alexandrië ..	Piast. p. £	97 1/2	97 1/2	97 1/16	97 9/16
Athene	Dr. p. £	373 3/8	373 3/8	373	374 3/8
Bangkok ...	Sh. p. tical	1/10 5/8	1/10 5/8	1/10 5/8	1/10 5/8
Budapest ...	Pen. p. £	27.95	27.95	27.92	27.97
B. Aires 1) ...	d. p. \$	47 5/16	47 13/16	47 25/32	47 27/32
Calcutta	Sh. p. rup.	1/6	1/6	1/5 3/4	1/6 1/32
Constantin ..	Piast. p. £	957 1/2	957 1/2	950	965
Hongkong ..	Sh. p. \$	2/0 25/32	2/0 25/32	2/0 25/32	2/0 25/32
Kobe	Sh. p. yen	1/11 1/2	1/11 1/2	1/10 5/8	1/11 1/2
Lissabon ..	Escu. p. £	2 1/16	112	112 3/4	114
Mexico	d. per \$	24	24	23 3/4	24 1/2
Montevideo 1)	d. per \$	51	50 7/8	50 1/2	51 1/2
Montreal 1) ..	\$ per £	4.88 3/8	4.88 3/8	4.88	4.88 3/8
R.d. Janeiro 1)	d. per Mil.	569 3/4	569 3/4	529 3/32	518 1/8
Shanghai ...	Sh. p. tael	2/7 19/32	2/7 19/32	2/7 1/2	2/8 1/8
Singapore ...	id. p. \$	2/32 5/32	2/3 3/8	2/3 1/16	2/3 3/8
Valparaiso 2) ..	\$ p. £	39.64	39.58	39.57	39.62
Warschau ...	Zl. p. £	43.50	43.51	43 1/2	43 3/4

1) Telegrafisch zilverf. 2) 90 dg.

ZILVERPRIJS

	Londen 1)	N. York 2)
7 Mei 1928..	27	58 3/4
8 " 1928..	27 1/8	59 1/8
9 " 1928..	27 9/16	59 3/4
10 " 1928..	27 5/16	58 3/4
11 " 1928..	27 5/8	59 1/2
12 " 1928..	27 5/16	-
14 Mei 1927..	25 15/16	56
20 Juli 1914..	24 15/16	59

GOUDPRIJS 3)

	Londen
7 Mei 1928....	84/11 1/4
8 " 1928....	84/11 1/4
9 " 1928....	84/11 1/4
10 " 1928....	84/11 1/4
11 " 1928....	84/11 1/4
12 " 1928....	-
14 Mei 1927....	84/11 1/4
20 Juli 1914....	84/11

1) in pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$c. p. oz. fine. 3) in sh. p. oz. fine

STAND VAN 's RIJKS KAS.

Vorderingen.	30 April 1928	7 Mei 1928
Saldo bij de Nederlandsche Bank....	f -	f -
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten Voorschot op ultimo Maart 1928 aan de gem. op voor haar door de Rijks-administratie te heffen gemeentelijke inkomstenbelasting en opcenten op de Rijksinkomsten belasting.....	f 4.116.43	f 200.838,71
Voorsschotten aan Suriname.....	" 11.918.473,60	" 11.931.045,86
Voorsschotten aan Curaçao	" 138.324.561,15	" 136.994.585,48
Kasvord. weg. credietverst.a/h. buitenl. Daggeldleeningen tegen onderpand van Staatsschuldbrieven	-	-
Saldo der postrekeningen van Rijks-comptabelen	" 18.810.700,58	" 32.244.251,06
Vordering op het Staatsbedrijf der P., T. en T. 3).....	-	-
Id. op andere Staatsbedrijven 2).....	" 5.095.348,03	" 5.095.348,03

Vereffeningen.	5 Mei 1928	12 Mei 1928
Voorsschot door de Nederl. Bank	f 9.880.719,32	f 9.060.223,79
Schatkistbiljetten in omloop 1).....	" 103.526.000,-	" 103.526.000,-
Schatkistpromessen in omloop	" 19.640.000,-	" 9.970.000,-
Waarvan direct bij de Ned. Bank ..	" 4.000.000,-	" 3.000.000,-
Zilverbons in omloop	" 11.545.604,-	" 11.491.927,-
Schuld a. d. Bank v. Ned. Gemeenten 2) ..	" 21.549.212,13	" 22.290.902,05
Id. aan Curaçao	" 178.844,51	" 194.726,73
Id. a. h. Alg. Burg. Pensioenfonds 3) ..	" 1.324.115,12	" 2.614.603,47
Id. a. h. Staatsbedrijf d. P., T. en T. 3) ..	" 46.690.276,48	" 58.412.822,18
Id. aan andere Staatsbedrijven 2).....	" 1.315.000,-	" 1.315.000,-
Id. aan diverse instellingen 3).....	" 22.206.439,04	" 12.218.240,20

1) Waarvan f 12.056.000 vervallende op 1 Juli 1929.
2) In rekg.-crt. met 's Rijks Schatkist.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

Vorderingen:	5 Mei 1928	12 Mei 1928
Saldo bij 's Rijks kas	f 2.444.000,-	f 19.748.000,-
Saldo bij de Javasche Bank	" 4.646.000,-	" 6.937.000,-
Vereffeningen:		
Voorsschot uit 's Rijks kas aan N.-Indië	-	-
Voorsschot Javasche Bank aan N.-Indië	-	-
Schatkistpromessen in omloop	" 150.000,-	" 150.000,-
Muntbiljetten in omloop	" 33.508.000,-	" 33.656.000,-
Schuld aan het Ned.-Ind. Muntfonds..	" 1.114.000,-	" 1.114.000,-
Idem aan de Ned.-Ind. Postspaarbank.	" 805.000,-	" 938.000,-

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 14 Mei 1928.

		Activa.		
Binnenl. Wis-	Hfdbk. f	49.772.783,37		
sels, Prom.,	Bijbnk. "	3.335.008,44		
enz. in disc.	Ag.sch. "	11.550.382,19	f	64.658.174,—
Papier o. h. Buitenl. in disconto.....				—
Idem eigen portef.	f	193.630.127,—		
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.				193.630.127,—
Beleeningen	Hfdbk. f	47.214.333,29		
incl. vrsch.	Bijbnk. "	5.956.977,93		
in rek.-crt.	Ag.sch. "	65.770.368,41	f	118.941.679,63
op onderp.				
Op Effecten.....	f	115.404.679,63		
Op Goederen en Spec.		3.537.000,—		118.941.679,63
Voorschotten a. h. Rijk				2.089.909,37
Munt en Muntmateriaal				
Munt, Goud	f	67.679.665,—		
Muntmat., Goud		367.468.818,36		
	f	435.148.483,36		
Munt, Zilver, enz.		24.923.014,—		460.071.497,36
Muntmat., Zilver				
Belegging 1/5 kapitaal, reserves en pensioenfondsen				23.521.426,96
Gebouwen en Meub. der Bank				5.000.000,—
Diverse rekeningen				40.498.518,56
	f	908.411.332,88		
				908.411.332,88
Passiva.				
Kapitaal	f	20.000.000,—		
Reservefondsen		7.027.840,39		
Bijzondere reserve		8.000.000,—		
Pensioenfondsen		5.136.757,47		
Bankbiljetten in omloop		811.535.330,—		
Bankassignatiën in omloop		913.056,90		
Rek.-Cour. { Het Rijk				
saldo's: { Anderen f		36.737.209,59		36.737.209,59
Diverse rekeningen				19.061.138,53
	f	908.411.332,88		
Beschikbaar metaalsaldo	f	289.787.686,46		
Op de basis van 1/2 metaaldekking		119.950.567,18		
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is.				1.448.938.430,—

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschikb. Metaal-saldo	Dek-kings-perc.
	Munt	Muntmat.				
14 Mei '28	67 680	367.469	811.535	37.650	289.788	54
7 " '28	67.684	367.469	828.012	35.582	286.505	53
30 April '28	67.689	367.469	853.274	35.288	283.122	52
23 " '28	67.701	367.469	783.360	38.743	296.593	56
16 " '28	67.701	367.469	793.704	37.702	294.225	55
10 " '28	67.705	367.472	807.087	42.631	290.311	54
16 Mei '27	59.001	359.732	813.082	33.982	276.242	53
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521 ¹⁾	54

Data	Totaal bedrag disconto's		Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen ²⁾
	disconto's	rechtstreeks				
14 Mei 1928	64.658	—	118.942	193.630	40.499	
7 " 1928	73.827	3.000	121.446	192.270	41.601	
30 April 1928	63.288	4.000	155.380	189.706	40.865	
23 " 1928	49.594	—	105.502	189.501	37.143	
16 " 1928	53.693	—	111.521	181.948	42.989	
10 " 1928	61.413	5.000	126.222	181.635	38.680	
16 Mei 1927	102.028	—	138.787	143.659	54.929	
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	20.188	509	

¹⁾ Op de basis van 1/2 metaaldekking. ²⁾ Sluippost activa.

SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Discont.	Div. rekeningen ¹⁾
14 April 1928..	1.090	1.498	581	817	453
7 " 1928..	1.101	1.552	531	819	428
31 Maart 1928..	1.101	1.585	514	822	417
24 " 1928..	1.100	1.408	548	826	395
17 " 1928..	1.100	1.443	566	827	466
16 April 1927..	1.041	1.481	916	640	495
5 Juli 1914..	645	1.100	560	735	396

¹⁾ Sluippost der activa.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschikb. metaal-saldo
12 Mei 1928	193.000		306.300	38.500	124.040
5 " 1928	193.400		305.000	39.900	124.420
28 Apr. 1928	197.300		303.600	48.800	123.220
14 Apr. 1928	173.028	18.652	311.183	38.827	121.973
7 " 1928	173.302	19.184	311.296	45.977	121.419
31 Mrt. 1928	173.331	17.912	309.920	44.982	120.642
24 " 1928	173.245	18.647	308.589	44.055	121.747
17 Mei 1927	185.323	29.627	312.080	55.657	142.213
15 " 1926	200.070	38.006	330.470	41.754	164.101
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842 ²⁾

Data	Dis-conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalb.	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Dek-kings-percentage
12 Mei 1928		112.800		***	56
5 " 1928		115.800		***	56
28 Apr. 1928		121.300		***	55
14 Apr. 1928	13.015	25.154	70.142	56.392	55
7 " 1928	12.548	24.732	74.812	59.253	54
31 Mrt. 1928	12.582	25.605	74.514	57.463	55
24 " 1928	12.895	25.224	74.758	54.297 ¹⁾	54
17 Mei 1927	14.036	20.007	63.243	57.834	58
15 " 1926	10.169	21.175	40.568	66.246	64
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	44

¹⁾ Sluippost activa. ²⁾ Basis 1/2 metaaldekking.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes		
			Bedrag	Bankbilj.	Gov. Sec.
9 Mei 1928	161.905	135.218	295.084	56.250	245.463
2 " 1928	160.730	135.756	294.769	56.250	245.082
25 April 1928	160.467	134.743	292.024	56.250	242.566
18 " 1928	158.619	134.659	294.862	56.250	245.566
11 " 1928	157.703	135.560	298.174	56.250	248.549
5 " 1928	157.245	136.605	296.217	56.250	246.533
11 Mei 1927	153.959	136.170	295.719	56.250	246.032
22 Juli 1914	40.164	29.317	—	—	—

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dek-kings-perc. ¹⁾
9 Mei '28	29.457	55.695	13.075	100.782	46.457	40%
2 " '28	31.385	56.697	13.680	101.410	44.724	38 1/8
25 April '28	29.065	55.932	17.956	94.839	45.473	40 1/8
18 " '28	31.720	60.190	17.504	100.435	43.710	37
11 " '28	33.110	62.689	17.780	102.220	41.893	34 1/8
5 " '28	34.790	57.351	25.998	88.883	40.390	35 1/8
11 Mei '27	47.824	47.220	12.758	102.094	37.539	32 1/8
22 Juli '14	11.005	33.633	13.736	42.185	29.297	52

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud	Waarvan in het buitenl. ¹⁾	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wissels	Waarv. op het buitenl.	Beleeningen
10 Mei '28	5.543	1.864	343	61	1.869	14	1.791
3 " '28	5.543	1.864	343	60	2.711	14	1.714
26 Apr. '28	5.543	1.864	343	59	1.897	14	1.739
19 " '28	5.543	1.864	343	58	1.680	12	1.761
12 " '28	5.544	1.864	343	58	1.588	14	1.796
12 Mei '27	5.547	1.864	342	57	1.935	11	1.674
23 Juli '14	4.104	—	640	—	1.541	8	769

Data	Buit.gew. voorsch. afd. Staat	Schatkistbiljetten ²⁾	Diver-sen ³⁾	Circulatie	Rekg. Courant	Parti-culieren	Staat
10 Mei '28	23.500	5.930	28.342	60.385	8.894	31	
3 " '28	23.900	5.930	28.311	60.120	9.034	36	
26 Apr. '28	23.050	5.930	28.152	59.198	9.336	195	
19 " '28	23.400	5.930	27.500	59.514	8.571	170	
12 " '28	23.800	5.930	27.150	60.027	7.998	101	
12 Mei '27	28.900	5.694	16.179	52.617	9.156	43	
23 Juli '14	—	—	—	5.912	943	401	

¹⁾ Waarvan beschikbaar 463 miljoen. ²⁾ In disconto genomen wegens voorsch. v. d. Staat aan buitenl. regeeringen. ³⁾ Sluippost activa.

DUITSCHER RIJKSBANK.

Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buitl. circ. banken 1)	Deviezen als goud-dekking geldende	Andere wissels en cheques	Beleeningen 2)
7 Mei 1928	2.040,9	85,6	197,5	2.280,4	39,2
30 April 1928	2.040,9	85,6	167,7	2.492,9	102,8
23 „ 1928	2.040,9	85,6	169,3	2.035,6	36,0
14 „ 1928	2.019,2	85,6	194,1	2.248,7	39,6
5 „ 1928	1.900,1	85,6	196,6	2.600,7	75,4
7 Mei 1927	1.849,8	101,2	127,0	1.931,4	27,1
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effecten	Diverse Activa 3)	Circulatie	Rekg.-Crt.	Diverse Passiva
7 Mei 1928	94,0	558,1	4.238,9	430,5	189,5
30 April 1928	94,0	588,9	4.409,5	557,9	193,3
23 „ 1928	94,0	542,1	3.760,1	671,1	190,6
14 „ 1928	94,0	527,9	3.996,5	613,9	196,1
5 „ 1928	94,0	613,2	4.411,0	602,3	185,1
7 Mei 1927	92,9	485,0	3.504,0	572,0	188,7
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,-	40,0

1) Onbelast. 2) W.o. Rentenbankscheine 7 Mei, 30, 23, 14, 5 April '28, 7 Mei '27, resp. 43; 16; 68; 51; 23; 67 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Voornaamste posten in miljoenen Belgas.

Data 1928	Goud		Zilver 1)	Binnen- en buitenlandse wissels	Beleeningen op Belgische Staatsinstellingen	Voorsch. v. d. Staat voor ingetrokken markten	Circulatie	Rekg. Crt.	
	Munt en metaal	Te goed in en wissels op het buitenland.						Schatkist	Partic.
10 Mei	771	467	44	552	46	393	2.123	20	90
3 „	771	467	44	543	61	392	2.126	39	78
26 Apr.	760	472	44	557	48	392	2.106	17	116
19 „	760	464	44	544	41	391	2.105	19	87
12 „	758	454	44	530	52	390	2.134	1	61
12 Mei 2)	638	422	40	471	33	400	1.892	13	70

1) Aan de schatkist gecedeerd. 2) 1927.

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaalmiddel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In herdisc. v. d. member banks	In de open markt gekocht 1)
25 Apr. '28	2.723,3	1.266,8	162,6	709,1	365,8
18 „ '28	2.719,4	1.329,7	165,1	619,6	350,8
11 „ '28	2.748,8	1.344,5	163,9	618,7	361,6
4 „ '28	2.743,5	1.305,9	164,4	601,5	343,6
28 Mrt. '28	2.760,0	1.381,9	170,5	524,1	346,1
21 „ '28	2.775,8	1.442,5	170,1	477,0	332,7
27 Apr. '27	3.040,9	1.668,9	166,5	443,6	241,9

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circulatie	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dekking-perc. 1)	Algem. Dekking-perc. 2)
25 Apr. '28	304,8	1.572,6	2.474,6	137,6	67,3	71,3
18 „ '28	340,7	1.582,0	2.423,3	137,6	67,9	72,0
11 „ '28	378,0	1.588,8	2.478,4	137,1	67,8	71,6
4 „ '28	383,2	1.601,0	2.435,0	135,7	68,0	72,1
28 Mrt. '28	385,8	1.567,1	2.404,2	136,2	69,5	73,8
21 „ '28	385,3	1.565,3	2.359,7	136,6	70,7	75,1
27 Apr. '27	318,3	1.718,3	2.313,9	128,8	75,4	79,5

1) Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opeischbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. 2) Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Disconto's en beleen.	Beleggingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waarvan time deposits
18 Apr. '28	645	15.763	6.618	1.767	20.899	6.841
11 „ '28	646	15.759	6.592	1.807	20.964	6.824
4 „ '28	648	15.787	6.596	1.780	20.934	6.805
28 Mrt. '28	649	15.410	6.608	1.743	20.568	6.778
21 „ '28	648	15.270	6.635	1.708	20.481	6.751
20 Apr. '27	671	14.316	5.867	1.652	19.238	6.031

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 14 Mei 1928.

Het aspect van de internationale fondsenmarkten is ook in de achter ons liggende berichtsweek over het algemeen vast geweest. Ditmaal heeft ook de beurs te Berlijn niet bij de andere achter gestaan. Weliswaar was de stemming eenigszins onregelmatig doch sommige speciale soorten, zooals aandelen in de automobielenijverheid — in verband met geruchten omtrent een op handen zijnde fusie — in kunstzijdefabrieken, enz., hebben blijk gegeven van zulk een krachtigen impuls, dat de meeste andere afdelingen zich hierbij hebben aangesloten.

Te Parijs heeft de opgewekte stemming zich eveneens ten volle kunnen handhaven. Geruchten omtrent de inschrijvingen op de thans aangeboden Fransche staatsleening hebben melding gemaakt van een zoodanig succes, dat men de sluiting van de inschrijving binnen afzienbaren tijd tegemoet meent te mogen zien. Hieruit heeft men gevolgtrekkingen gemaakt omtrent het tijdstip van stabilisatie van het Fransche betaalmiddel en men is allerwegen overgegaan tot het aankopen van diverse fondsen.

Te Londen is de fondsenmarkt bijzonder levendig geweest. Groote omzettingen hebben plaats gevonden en in de meeste gevallen zijn deze bij aanzienlijke koersverbeteringen tot stand gekomen. Opmerkelijk was het, dat de kooplust zich niet tot enkele fondsen of groepen van fondsen heeft beperkt, doch dat vrijwel de geheele beurs hieraan deel heeft genomen. Toch waren er enkele afdelingen, welke in het bijzonder naar voren zijn getreden en tot deze mag in de eerste plaats de industriele markt worden gerekend. Het waren vooral aankopen voor Amerikaansche rekening, welke het koerspeil van tal van papieren uit deze afdeling hebben opgedreven. Weliswaar hebben af en toe winstnemingen de koersen eenigszins gedrukt, doch niet tot een zoodanig peil, dat de verkregen winsten in belangrijke mate werden aangetast.

De markt te New York is eveneens vast van toon geweest, hoewel de vrees voor een discontoverhoging wel sterker is geworden. De verwachting van een verhoging van den rentevoet vloeit voornamelijk voort uit de minder liquide positie van de Federal Reserve Bank te New York. Blijkbaar wenscht de financieele leiding wel voort te gaan met de inkrimping van de creditfaciliteiten, doch wil zij de discontoverhoging zoo lang mogelijk uitstellen. Tegenover de berichten van de geldmarkt stonden echter meldingen uit de nijverheid, welke bijna alle gewag maakten van een aanmerkelijke opleving. De staalindustrie bijv. heeft in April een zeer groote productie opgeleverd en ook uit andere kringen zijn de berichten optimistisch geweest.

In tegenstelling met de internationale fondsenmarkten is onze beurs in de achter ons liggende berichtsperiode over het algemeen niet zoo levendig geweest, behoudens enkele — doch gewichtige — uitzonderingen. De beleggingsafdeling was rustig en heeft geen groote koersveranderingen in het licht gesteld. De invloed van de stijvere geldmarkt — pro'ongatie is tot 4¼ a 4½ pCt. gestegen — is niet groot geworden. 6 pCt. Ned. Werk. Schuld 1922: 105½, 105½, 105½, 105½; 4½ pCt. Ned. Werk. Schuld 1917: 100½, 100½, 100½, 100½; 4½ pCt. Ned.-Indië 1926: 98½, 98½, 98½, 98½; 5 pCt. Brazilië 1913 f 20—100: 78, 77½, 77½; 8 pCt. Sao Paulo: 107½, 107, 107½.

De grootste omzettingen hebben in de markt voor industriele aandelen plaats gevonden en hier zijn bovendien opmerkelijke koersverschillen voorgekomen. Op den voorgrond hebben buitenlandse aandelen gestaan, zooals Zweedsche Lucifer Maatschappij, d'Ougrée-Marihay, Separator enz.; de verbeteringen zijn hier vaak bijzonder groot geweest. Daarnaast is weer de aandacht gevallen op aandelen Philips Gloeilampenfabrieken, waar de hoogste noteringen echter niet geheel behouden konden blijven. Ten aanzien van kunstzijdesoorten is de stemming eenigszins verdeeld geworden. Voor aandelen Hollandsche Kunstzijde Industrie heeft zich gering aanbod ontwikkeld, terzelfder tijd, dat aandelen Maekubee en Enka sterker gevraagd werden. De belangstelling voor laatstgenoemde papieren is echter tegen het einde van de berichtsperiode eenigszins geluwd, zoodat ook hier een daling ten aanzien van het hoogste peil plaats heeft gevonden. Margarine-soorten waren kaln. Aandelen Centrale Suiker Maatschappij zijn vrij sterk achteruit gelopen, doch konden later een klein herstel boeken. Centrale Suiker Mij.: 83½, 78½, 81½, 82; Holl. Kunstzijde Industrie: 283½, 285½, 279½, 274, 271½; Holl. Mij. t. h. m. van Werken in Gew. Beton: 234, 231, 225, 227, 231; Jurgens: 294½, 285; Maekubee: 208½, 213½, 219, 218; Ned. Gist & Spiritus: 446, 440, 420 (ex div.), 420½; Ned. Kunstzijdefabr.: 574, 586½, 595, 569½, 570; Philips Gloeilampenfabr.: 749½, 761½, 789, 776; Zweedsche Luci-

fer Mij.: 387, 391½, 417, 415½; Separator: 188½, 185, 191, 194; Ougrée Marihaye: 358½, 383½, 392½, 407.

Opgewekt was voorts de afdeling voor *petroleum-aandeelen*, waar met name aandeelen Koninklijke Petroleum Maatschappij uit de markt werden genomen. De mededeeling, dat het slotdividend 14 pCt. zal bedragen, heeft een goeden indruk gemaakt, waarbij nog het gerucht kwam omtrent een aanstaande emissie van aandeelen. Dit gerucht werd in den vorm waarin het was verspreid, tegengesproken, doch de beurs schijnt het principe van een uitgifte aanvaardbaar te achten, blijkens de stijging, welke sindsdien plaats heeft gevonden. Dordtsche Petroleum Ind. Mij.: 368½, 360½, 373½, 380¼; Gec. Holl. Petr. Cy.: 237¼, 231½, 236, 230; Kon. Petr. Mij.: 398, 390½, 403, 405½, 410; Perlak Petroleum: 71¼, 70¾, 72; Peudawa: 24¼, 23¾, 24; Marland Oil: 41¾, 40¾, 40¾.

De *rubbermarkt* was weinig veranderd, doch de grondtoon is niet opgewekt geweest. Op den laatsten dag van de berichtperiode viel een nieuwe inzinking op te merken, welke in tegenstelling stond tot het bericht, dat de voorraad te Londen verder was afgenomen. Amsterd. Rubber: 247½, 245½, 240½, 241½; Deli Batavia Rubber: 170½, 169½, 167, 162½; Hessa Rubber: 315, 317¼, 304, 310; Indische Rubber: 256½, 245, 238½; Java Caoutchouc: 150, 151¼, 146¼; Kali Telepak: 260, 255, 259½, 257; Kendeng Lemboe: 308, 297, 304½; Ned.-Ind. Rubber & Koffie: 290, 288, 285½; Oost Java Rubber: 285¼, 278, 270; R'dam Tapanoeeli: 120½, 124, 118½; Serbadjadi: 210¼, 213, 207½, 204; Sumatra Caoutchouc: 183, 185, 182½, 186, 178; Sumatra Rubber: 206, 214, 213½; Ver. Ind. Cultuur Ondernemingen: 132½, 136¼, 131½; Intercontinental Rubber: 141¼, 13½, 13½.

Tabaksaandeelen hebben evenmin bijzonder groote variaties aangetoond, hoewel de stemming hier wel opgewekt kon worden genoemd. Arendsburg: 678, 680, 670¼, 640 (ex div.); Besoeki Tabak: 534, 540, 538, 537; Deli Batavia: 563½, 557, 550½, 563½; Deli Mij.: 466, 453¼, 462, 463; Oostkust: 214¼, 215, 206¼, 206; Senembah: 522½, 519, 516½, 520; Soekowono: 385, 392, 400, 409.

De afdeling voor *sukeraandeelen* heeft geen handel van betekenis gekend. Alleen in aandeelen Javasche Cultuur Maatschappij is iets omgegaan; de koers van dit fonds heeft ook van een verbetering blijk gegeven. Voor het overige was de grondtoon weinig opgewekt, behalve, tegen het einde van de berichteweek, voor aandeelen H.V.A. Cultuur Mij. der Vorstenlanden: 189, 189¼, 190¼; H.V.A.: 762¼, 757¼, 747½, 755, 763½; Javasche Cultuur Mij.: 436¼, 435, 444, 413 (ex div.), 407; Kalibagor: 415, 414, 418, 416; Moormann: 405, 398, 399, 393; Ned.-Ind. Suiker Unie: 309, 303½, 299, 301; Poerworedjo: 125, 124; Sindanglaet: 465, 462, 466, 462; Suiker Cultuur Mij.: 308, 307¼, 304, 305½; Tjepper: 840¼, 849, 842, 849; Watoetoelis Poppoh: 835, 838, 825.

Scheepvaartuandeelen bewogen zich op den achtergrond, waarbij echter nu en dan blijk werd gegeven van veel weerstand. Holland-Amerika Lijn: 79½, 78¾, 78, 79½; Java-China-Japan Lijn: 136, 134¼, 138, 139; Kon. Ned. Stoomboot Mij.: 88½, 89¼, 92; Ned. Scheepv. Unie: 213¼, 212½, 214¼; Stoomv. Mij. Nederland: 200¼, 201, 202¼.

De afdeling voor *mijnbouw-aandeelen* was weinig geanimeerd, met uitzondering van aandeelen Salida, waarin de omzetten op sommige dagen zelfs tamelijk groot zijn geworden. Alg. Exploratie Mij.: 105¼, 104¾, 101; Billiton 1e Rubriek: 1034, 1031, 1040, 1038; Boeton Mijnbouw Mij.: 177½, 175½, 175¼; Müller & Co.'s Mijnbouw Mij.: 95, 95½, 94; Redjang Lebong: 119¼, 120¼, 119, 116; Singkep Tin Mij.: 425, 427, 420; Salida: 53¼, 48¼, 53½, 51¼.

Bankaandeelen hebben over het algemeen blijk gegeven van een vaste stemming. Amsterd. Bank: 185, 186½, 187½, 188; Holl. Bank v. Z.-Amerika: 71¼, 72; Incasso Bank: 125½, 126; Koloniale Bank: 269½, 267, 268¼; Ned.-Ind. Handelsbank: 185, 182¼, 183¼, 185; Ned. Handel Mij.: 190½, 190½, 188¼, 189; R'damsche Bankverg.: 99¼, 99½, 100; Twentsche Bank: 143 (ex div.), 142, 143½.

De *Amerikaansche markt* was kalm. Ten onzent heeft men alleen voor enkele speciale fondsen belang gekoesterd, zooals Wabash, United States Leather, enz. United States Leather: 51¼, 47¾, 49¼, 50¾; American Smelting & Refining Cy.: 190¼, (ex div.), 188¾, 190¼; Anaconda Copper: 143, 139¼, 142¼, 142½; American Water Works: 72, 66½, 66; Studebaker: 68½, 67¾, 68; United States Steel Corporation: 148¾, 145¼, 147¼, 146¾; Atchison Topeca: 196¾, 194¼; Erie: 60¾, 60¾, 62¾, 62¾; Missouri Kansas & Texas: 37¼, 38¾, 39¼, 39¼; St. Louis & San Francisco: 120, 122 (ex claim); 199, 120¼; Southern Pacific: 130¼, 128½, 130½; Union Pacific: 199½, 200½, 199½; Wabash Railway: 85¾, 90¾, 93¼, 94¼.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

15 Mei 1928.

De tarwe-markt is deze week sterk van aanzien veranderd en de oorzaak daarvan heeft in de allereerste plaats gelegen in het op 9 Mei gepubliceerde maandbericht per 1 Mei van het Ministerie van Landbouw te Washington omtrent den stand van de wintertarwe der Vereenigde Staten. In de eerste dagen der week was de stemming nog vrij vast, en het herstel, dat na de flauwe dagen van het begin der maand was ingetreden, kon zich nog goed handhaven. Weliswaar wachtte men met zijn transacties algemeen op de publicatie van het Washingtonsche maandbericht, doch daar zeer ongunstige cijfers verwacht werden, en Europa bovendien veel tarwe noodig heeft, kwamen toch geregeld nog al wat zaken tot stand. Italië en Spanje kochten op flinke schaal en ofschoon op de Noordwestelijke markten van het Europeesche vaste land weinig gekocht werd en ook in Engeland de omzet veel kleiner was geworden, zoo was toch het totaal der zaken lang niet onbetekenend. Op 8 Mei was zelfs Chicago voor tarwe hooger dan den vorigen dag en ook nog op den 9den, op welchen dag het maandbericht eerst na afloop der markt gepubliceerd werd, trad slechts een beperkte verlaging in, welke veroorzaakt werd door uitstekende berichten omtrent den Canadeeschen uitzaaï. Daarna trad echter onder den indruk van het maandbericht een sterke prijsverlaging in. Dit bericht viel namelijk minder ongunstig uit dan men verwacht had. De opbrengst werd geraamd op 479 miljoen bushels, welke berekening twee dagen later een fout bleek te bevatten, zoodat de raming op 486 miljoen werd verhoogd. Op 1 Mei 1927 bedroeg de raming 594 miljoen, terwijl de opbrengst ten slotte 552 miljoen is geweest, met een gemiddelde der laatste 5 jaren van 549 miljoen. Merkwaardig zijn in het oogstrapport de cijfers voor de afzonderlijke staten. Hoe hevig de tarwe in de gebieden ten Oosten van den Mississippi geleden heeft blijkt uit de ramingen voor Ohio, Indiana en Illinois. Het slechtst zijn de vooruitzichten in Ohio, waar een oogst van slechts 1½ miljoen bushels verwacht wordt tegen 29 miljoen in 1927, terwijl deze staat in 1923 zelfs een oogst van 43½ miljoen bushels heeft gehad. Ook in Nebraska blijken de vooruitzichten slecht te zijn, doch in Kansas en Oklahoma tezamen rekent men op 50 miljoen meer dan in het vorige jaar. Die beide staten maken dus veel goed en dientengevolge viel het bericht nog al mee. Daarop volgde een zeer rooskleurig officieel rapport over de Canadeesche vooruitzichten, waaruit blijkt, dat het weder er sedert het begin van Mei buitengewoon gunstig is voor den tarwe-uitzaai. Reeds is daarvan een groot gedeelte gereed gekomen en terwijl het werk in het vorige jaar zooveel vertraging ondervond, is men nu bij vroegere jaren eenigen tijd vooruit. Het vochtgehalte van den bodem is in Canada overvloedig en er wordt een uitbreiding van den uitzaaï verwacht. Ook in Argentinië vindt de uitzaaï onder gunstige omstandigheden plaats en dit alles heeft aan de termijnmarkten der uitvoerlanden tot een nieuwe sterke prijsdaling geleid. Het sterkst was die weder te Chicago waar van 7 tot 14 Mei de tarweprijzen 8 a 11 dollarcent per 60 lbs. zijn gedaald. Te Winnipeg bedroeg de verlaging 5½ a 7 cent. Sedert de recordprijzen van 30 April zijn voor Mei en Juli de prijzen te Chicago ongeveer 20 cent (12pCt), te Winnipeg 9½ cent (6 pCt.) gedaald; Winnipeg heeft de laatste dagen, nu de Pool wegens de uitstekende Canadeesche vooruitzichten misschien verplicht zal zijn, haar prijzen flink te verlagen, meer aan de prijsdaling meegegaan dan in de eerste week dezer maand.

In Argentinië konden de tarweprijzen zich aanvankelijk beter handhaven dan in Noord-Amerika, doch op 14 Mei waren ook de Argentijnsche termijnmarkten flauw en ongeveer 30 centavos per 100 KG. lager dan op den 7den. Sedert 30 April heeft de prijsdaling te Buenos Aires en Rosario ruim 50 centavos of circa 4 pCt. bedragen.

Aanvankelijk werd Argentijnsche tarwe in Europa dringend aangeboden, zonder sterke vraag te ontmoeten, doch stakingen in eenige Argentijnsche havens hebben later de vraag naar spoedige Argentijnsche tarwe doen toenemen. Het ligt echter voor de hand, dat de flauwe houding der Noord-Amerikaansche markten een herstel der Europeesche vraag tegenhoudt, al zal een eventueel lager prijsniveau waarschijnlijk weder tot ruimer inkooplen leiden, want de wereldversoehpingen zijn de laatste weken klein geweest. De naar Europa onderweg zijnde hoeveelheden hebben dan ook eenige vermindering ondergaan, hetgeen in Engeland de markt steunde. Het betere weder in Europa heeft in verschillende landen reeds een verbetering in den stand van het winter graan met zich gebracht, doch het is nog steeds te koud en er valt speciaal in Duitschland nog

Noteeringen.							Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.			
Data	Chicago			Buenos Aires			Soorten	14 Mei 1928	7 Mei 1928	16 Mei 1927
	Tarwe Mei	Mais Mei	Haver Mei	Tarwe Mei	Mais Mei	Lijnzaad Mei				
12 Mei '28	150 1/8	103 1/2	65 1/2	12,15	8,20	16,—	Tarwe (Hardwinter II) .. ¹	15,25	15,75	15,50
5 „ '28	160 1/4	108 1/2	64 3/8	12,30	8,20	16,—	Rogge (No. 2 Western) .. ¹	15,55	15,95	13,60
12 Mei '27	141 5/8	82	49 1/8	12,15	6,—	16,10	Mais (La Plata)	239,—	238,—	168,—
12 Mei '26	161 3/8	70 1/8	40 1/2	13,50	6,80	15,30	Gerst (No. 2 barley) ... ²	261,—	262,—	259,—
12 Mei '25	162 1/2	115 1/2	45 3/8	15,35	10,20	21,55	Haver (Canada 3)..... ¹	15,75	15,75	12,50
20 Juli '14	82	56 3/8	36 1/2	9,40	5,38	13,70	Lijnkoeken (Noord-Ameri- ka van La Plata-zaad).. ¹	13,40	13,30	11,65
							Lijnzaad (La Plata)	370,—	371,—	374,—

¹) per 100 KG. ²) per 2000 KG. ³) per 1960 KG.

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	6/12 Mei 1928	Sedert 1 Jan. 1928	Overeenk. tijdvak 1927	6/12 Mei 1928	Sedert 1 Jan. 1928	Overeenk. tijdvak 1927	1928	1927
Tarwe.....	39.646	813.421	791.032	4.616	26.982	28.715	840.403	919.747
Rogge	1.966	72.497	102.625	—	—	—	72.497	102.625
Boekweit	—	7.900	9.357	—	—	67	7.900	9.424
Mais	13.110	363.539	498.228	7.918	85.737	87.042	449.276	585.270
Gerst	4.378	127.823	171.539	—	3.240	2.899	131.063	174.438
Haver	2.063	68.693	66.864	—	—	1.436	68.693	68.300
Lijnzaad	4.500	85.618	99.469	5.750	154.161	93.392	239.779	192.861
Lijnkoek	2.644	83.260	68.658	—	1.184	—	84.444	68.658
Tarwemeel	3.853	44.862	46.351	405	16.459	14.940	61.321	61.291
Anderé meelsoorten	94	5.132	7.231	—	—	—	5.132	7.231

steeds te weinig regen om flinken groei van het gewas te weeg te brengen. Uit het dezer dagen gepubliceerde Pruisische oogstrappport blijkt echter wel eenige verbetering sedert 1 April. Ook in Engeland is de toestand verbeterd evenals in Frankrijk, doch daar is vrij veel tarwe definitief verloren gegaan en door andere gewassen vervangen. Gunstig blijven de vooruitzichten in Italië en Roemenië.

Voor rogge was het Washingtonsche maandbericht zeer ongunstig. De oogst der Vereenigde Staten wordt op slechts 39.3 miljoen bushels geraamd, terwijl op 1 Mei 1927 de raming 47.8 miljoen bedroeg en de oogst in dat jaar ten slotte 58.6 miljoen heeft beloopt. In 1922 hadden de Vereenigde Staten een rogge-oogst van 103.3 miljoen bushels. Ook in Duitsland wordt over de te velde staande rogge geklaagd en de stand is er minder goed dan die der tarwe. Voor rogge heeft dan ook te Chicago de prijs zich heel wat beter kunnen handhaven dan voor tarwe. Wel trad een prijsdaling in maar de prijzen kwamen niet beneden het peil van 3 Mei, het laagste punt, dat in de vorige week de tarwe- en rogge-prijzen te Chicago bereikten. Al sloot rogge op 14 Mei voor Mei 6 1/2, voor Juli 3 1/2 dollarcent per 56 lbs. lager dan een week te voren, zoo waren de prijzen ten slotte onveranderd (Mei termijn) en 4 7/8 hooger (Juli-termijn) dan op den 3den. Uit die laatste verhooging blijkt het gevolg van het zeer slechte oogstbericht. Verschepingen van rogge uit Noord-Amerika en Argentinië zijn ditmaal vrij wat grooter geweest dan in de vorige week.

Voor maïs is de markt in den loop der week nog al wat verbeterd, omdat in verschillende Europeesche landen, waarbij ook Nederland, de verbruiksvraag in den loop der week verder verbeterde. Stoomende en afgeladen Platamais kon daardoor vrij sterk in prijs verbeteren, ofschoon aan de Argentijnsche termijnmarkten ten slotte wel eenige prijsverlaging intrad. Krachtig hebben naast de toenemende vraag ook de Argentijnsche stakingsberichten, tot de hooger prijzen voor spoedige maïs meegewerkt, doch een vermindering der verschepingen van Platamais vond nog niet plaats en de afgeladen hoeveelheid was ook nu weder zeer ruim. Andere maïsoorten dan Platamais worden tegenwoordig slechts zeer weinig afgeladen en ook daarin ligt een reden voor de handhaving van de Argentijnsche prijzen op het tegenwoordige hooge niveau. Een flinke ontwikkeling der zaken in Platamais op zomer-aflading wordt daardoor echter tegengehouden. Volgens de deze week gepubliceerde officieele Argentijnsche raming van den maïs-oogst heeft de opbrengst dit jaar 35,4 miljoen quarters bedragen, terwijl de vorige oogst indertijd door de Argentijnsche regeering op 37,5 miljoen werd geschat, welke schatting echter waarschijnlijk vrij wat te laag is geweest. De verlaging, welke in den loop der week aan de Argentijnsche termijnmarkten is ingetreden, belooft ten slotte niet meer dan 5 à 10 centavos per 100 KG.

In Nederland speelt Nederlandsch-Indische maïs tegenwoordig een belangrijke rol, maar de aanvoeren zullen

waarschijnlijk spoedig afnemen. Intusschen bestaat voor spoedige Platamais nog steeds een groote premie boven aflading in Mei en later en binnen eenige weken mag men dus voor beschikbare maïs een lager prijspeil verwachten. Noord-Amerika is deze week voor maïs flauw geweest wegens goed weder voor den uitzaai en de eerste ontwikkeling der nieuwe maïs en een grotere met maïs bezaaide oppervlakte dan in het vorige jaar, zoodat te Chicago van 7 tot 14 Mei een verlaging van ongeveer 7 1/2 dollarcent per 56 lbs. is ingetreden. Op dit verlaagde prijsniveau is Noord-Amerikaansche maïs echter nog steeds te duur voor export naar Europa. In Roemenië zijn de vooruitzichten voor den nieuwen oogst gunstig en ook in Zuid-Afrika. Van tijd tot tijd worden in Engeland op aflading in den nazomer zaken in Zuid-Afrikaansche maïs gedaan, doch de prijzen daarvoor zijn veel hooger dan voor Platamais.

In spoedige gerst blijven de zaken over het algemeen moeijlik met beperkten omzet, doch toen Noord-Amerika in de tweede helft dezer week goedkoop aan de markt kwam, werd in Nederland vrij wat Amerikaansche gerst op spoedige aflading gekocht. Ook leidde de prijsdaling, welke aan de termijnmarkt te Winnipeg intrad, tot eenige toename der zaken in Noord-Amerikaansche gerst op aflading in de laatste maanden van het jaar. Zeer schaarsch blijft het aanbod van den Donau, doch Britsch-Indië heeft deze week een flinke hoeveelheid gerst afgeladen. Minder flauw dan Mei en Juli, welke ongeveer 3 1/2 dollarcent per 48 lbs. in prijs zijn gedaald, is deze week te Winnipeg de October-termijn geworden en het groote deport tusschen ouden en nieuwen oogst heeft dus eenige vermindering ondergaan.

Zeer flauw is de laatste dagen te Winnipeg de markt geweest voor haver, waarvan de prijzen den laatsten tijd en ook in het begin dezer week, zoo sterk waren gestegen. Canadeesche haver wordt steeds dringender aangeboden en zal nu misschien weder een grotere rol ook in Europa gaan spelen dan langen tijd het geval is geweest, vooral wanneer de verschepingen van de Oostelijke Canadeesche havens weer in vollen gang zullen zijn. Reeds werden op 15 Mei meer zaken naar Nederland gedaan. Vast is bijna de geheele week de havermarkt gebleven in de Vereenigde Staten, waar de oogstvooruitzichten weinig bevredigend schijnen te zijn. Eerst op 14 Mei was te Chicago ook haver lager. Voor Platahaver is na eenige afname der vraag deze week de kooplust in Europa, vooral in Duitsland en Nederland, weder toegenomen en op 11 en 12 Mei werden er vrij wat zaken gedaan in spoedige Platahaver op Rotterdam en Antwerpen. Daarna verminderde echter weder de omzet met grooter Argentijnsch aanbod.

SUIKER.

De verschillende suikermarkten waren de afgelopen week zwakker gestemd, aangezien de toch reeds geringe belangstelling van Amerikaansche en Engelsche raffinadeurs en speculanten geheel verflauwde toen houders hun vraagprijzen ietwat verhoogden.

De termijnmarkt in New York ondervond hiervan den terugslag, en de slotnoteeringen lagen dan ook gemiddeld een 5 tal punten beneden de opening; het slot was als volgt:

Sp. C. 4,52; Mei 2,60; Juli 2,71; Oct. 2,87; Dec. 2,90; Maart 2,78.

De ontvangsten in de Atlantische havens der V.S. bedroegen deze week 58.000 tons, de versmeltingen 55.000 tons tegen 72.000 tons in 1927 en de voorraden 520.000 tons tegen 280.000 tons.

In Cuba- en andere koloniale suiker ging nagenoeg niets om. Toen aan het eind der voorafgaande week de vraag voor geraffineerd iets verbeterde en vastere berichten op de New Yorksche beurs gelanceerd werden, meenden houders van ruwsuiker hunnen vraagprijs tot ongeveer 2% d.c. c. & fr. te kunnen verhoogen met het hierboven gemelde resultaat. Op basis van 2% d.c. werd eene kleine transactie afgesloten.

De laatste Cuba-statistiek is als volgt:

	1928	1927	1926
	Tons	Tons	Tons
Cubaansche prod. tot 8/5 ..	3.900.000	4.325.000	4.410.770
Consumptie	37.728	47.000	58.000
Weekontv. afscheephavens ..	93.552	67.675	103.435
Totaal sedert 1/1	2.747.070	3.034.886	3.307.556
Werkende fabrieken	18	29	75
Weekexport	71.141	82.901	84.439
Totale export sedert 1/1	1.395.190	1.600.488	1.836.415
Voorraad afscheephavens ...	1.338.182	1.447.664	1.471.142
Voorraad Binnenland	1.130.900	1.292.114	1.185.279

In Engeland verlaagden raffinadeurs den prijs van hun product deze week met 3d. voor alle posities. Op de termijnmarkt waren de slotnoteeringen Mei, Aug. en Dec. Sh. 15/9%; Maart 1929 Sh. 16/0%.

De Engelsche Board of Trade statistiek over April wordt met de volgende cijfers bekend gemaakt:

	Apr. '28	Apr. '27	J.A. '28	J.A. '27
	Tons	Tons	Tons	Tons
Import Ruwsuiker	162.277	114.559	537.733	364.787
„ Geraffineerd ..	33.016	67.827	110.940	192.104
Totaal	195.293	182.386	648.673	556.891
Voorraad Binnl. suiker	20.800	9.650	—	—
Voorraad in entrepôt ..	213.600	300.700	—	—
Voorraad in raffinaderij	64.350	62.000	—	—
Opbr. raffinaderijen ..	64.265	71.851	297.302	236.482
Tot. binnel. verbruik	116.120	139.960	468.604	483.626
Totale export	4.407	6.352	21.992	18.557
Voorraad 31 Mrt. 1928	306.650	1927	348.300	
„ 30 April 1928	298.750	1927	372.350	

Op Java hebben de V.I.S.P. hunne eerste raming voor oogst 1928 met 30.000 tons verhoogd, zoodat de cijfers nu luiden 1.511.000 tons Superieur en 846.000 tons bruine suiker. Indien de oogst der niet aangesloten fabrieken op 10 pCt. hiervan geraamd wordt, zou dit voor 1928 een totaal maken van ca. 2.590.000 tons (tegen een opbrengst van 2.379.000 tons in 1927). Verdere verhoogingen dezer raming zijn waarschijnlijk.

Voor tweedehandsch suiker was de markt stil en bewogen zich de fluctuaties binnen zeer beperkte grenzen.

Hier te lande was de markt de afgelopen week kalm gestemd en sloot op nagenoeg dezelfde noteeringen als bij opening nl. Mei f 16%; Aug. f 17; Dec. f 17% en Maart f 17%. De omzet bedroeg deze week 6300 tons.

NOTEERINGEN.

Data	Amsterdam per Augustus	Londen			New York 96° Centrifugals
		Tates Cubes No. 1	White Java's f.o.b. per Mei/Juni	Cuba's 96° c.f. Mei	
	kristalsuiker basis 99°	Sh.	Sh.	Sh.	\$ cts.
14 Mei '28	f 167/8	30/7 1/2	12/10 1/2	13/1 1/2	4,52
7 Mei '28	„ 17 1/16	30/10 3/4	12/10 1/2	13/1 1/2	4,52
14 Mei '27	„ 20 5/16	35/6	15/1 1/2	14/7 1/2	4,83
14 Mei '26	„ 16 15/16	33/-	15/-	11/10 1/2	4,41
4 Juli '14	ruwsuiker basis 88° f 11 11/32 basis 99° f 14 11/32	18/-	—	—	3,26

1) Het verschil tusschen ruwsuiker 88° en krist.suik. 99° is aan te nemen op f 3 p. 100 KG.

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons. Manchester, d.d. 9 Mei 1928.

Prijzen van Amerikaansche katoen hebben nogal gefluctueerd en staan onder den invloed van weerberichten en

Noteering voor Loco-Katoen. (Middling Uplands.)

	11 Mei 1928	4 Mei 1928	27 April 1928	11 Mei 1927	11 Mei 1926
New York voor Middling ..	22,05 c	21,35 c	21,85 c	15,60 c	19,10 c
New Orleans voor Middling	21,23 c	20,62 c	21,08 c	15,10 c	18,17 c
Liverpool voor Middling ..	11,62 d	11,60 d	11,61 d	8,67 d	10,27 d

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens. (In duizendtallen balen).

	1 Aug. '27 tot 4 Mei '28	Overeenkomstige periode	
		1926/27	1925/26
Ontvangsten Gulf-Havens.	7921	12425	9112
„ Atlant.Havens			
Uitvoer naar Gr. Brittannië	1246	2381	2063
„ „ t Vasteland etc.	4402	5826	4021
„ „ Japan	977	1628	1039

Voorraden. (In duizendtallen balen).

	4 Mei '28	Overeenkomstig tijdstip	
		1927	1926
Amerik. havens	1454	1932	972
Binnenland	691	785	1439
New York	117	224	25
New Orleans	349	495	309
Liverpool	591	1065	553

speculanten. Noteeringen waren Donderdag en Vrijdag 30 punten flauwer, doch stegen Zaterdag 9 punten. In Liverpool daalden prijzen jl. Maandag opnieuw 15 punten, terwijl New York futures dien dag 54 tot 70 punten hooger sloten. Gisteren was Liverpool Mid-American spot 26 punten hooger en noteerde 11.85. New York opende 23 tot 32 punten hooger, doch sloot 1 tot 10 punten lager. Deze groote fluctuaties verstoren het vertrouwen en zijn een beletsel voor den handel. Ook Egyptische katoenprijzen zijn aan fluctuaties onderhevig en het gebrek aan vertrouwen in prijzen van beide soorten, als ook de afwezigheid van vraag, werden de vorige week duidelijk weerspiegeld in de geringe verkoopen in Liverpool, die slechts ca. 36.000 balen bedroegen.

De Amerikaansche garenmarkt is over het algemeen flauw. De stijgende katoenprijzen brachten gisteren een aanzienlijke vraag. Ervaringen van spinners schijnen nogal uiteen te loopen, doch in vele gevallen zijn er goede zaken gedaan, zoowel in twist als inslaggaren, voornamelijk dekingskooopen. Het is voor spinners echter moeilijk hoogere prijzen te bedingen en men klaagt algemeen over de slechte prijzen, die men voor geboekte orders heeft betaald.

Voor binnenlandsch verbruik zijn goede zaken gedaan in 30/2 en 40/2 en terwijl in enkele gevallen de betaalde prijzen ruim 1/2 d. meer dan verleden week bedragen, laten zij toch nog een aanzienlijk verlies op productiekosten. De meeste Egyptische spinners hebben weinig goeds over de markt te zeggen. De vraag is verre van voldoende, hoewel in enkele gevallen van een goeden omzet sprake is. De Master's Spinners Federation besloot jl. Vrijdag, zoowel in de Amerikaansche als Egyptische sectie, een stemming te houden over de kwestie van loonsverlaging. De stembiljetten moeten voor den 21sten Mei worden ingeleverd. De spinners worden gedwongen te antwoorden, daar op de biljetten vermeld staat, dat als men geen antwoord ontvangt, men dit beschouwt als ten gunste van het voorstel te stemmen. De verdere gang van zaken zal afhangen van het feit, of 80 procent van de leden der Federation vóór het voorstel stemmen. Indien dit het geval is en men zich aan de tegenwoordige overeenkomsten houdt, moet er nog een opzeggingstermijn van een maand verloopen vóórdat dit besluit van kracht wordt, hetgeen beteekent, dat een stilstand van het werk niet vóór einde Juni kan plaats hebben.

In de doekmarkt is sedert de vorige week weinig verandering gekomen. Prijzen zijn vast met neiging tot stijgen, daar de markt weer opgelopen is na den iets flauweren toon van jl. Vrijdag. Men toont veel belangstelling in prijzen, doch het aantal geboekte orders is bepaald teleurstellend, Shanghai en Bombay kooopen kleine hoeveelheden fancies, doch men hoort niet van zaken op grootere schaal. De mailberichten van „De Straits” luiden bepaald pessimistisch, terwijl de jongste moeilijkheden tusschen Japan en China in Noord-China zeer verontrustend zijn. Daar staat tegenover, dat er thans weer zaken gedaan zijn in

greys, in styles, die sedert geruimen tijd niet meer in de markt zijn geweest. Over het algemeen gaat er weinig om, terwijl prijzen zich kunnen handhaven.

Liverpoolnoteeringen Oost. koersen 1 Mei 8 Mei
2 Mei 9 Mei T.T. op Br.-Indië 1/5 1/5
F.G.F. Sakellaridis 21,40 21,60 T.T. op Hongkong 2/0 2/0
G.F. No. 1 Oomra 8,60 8,40 T.T. op Shanghai 2/7 2/7

KOFFIE.

(Mededeeling van de Vereniging voor den Goederenhandel te Rotterdam.)

Noteeringen en voorraden in Brazilië.

Data	te Rio		te Santos		Wisselkoers te Rio op Londen
	Voorraad (In Balen)	Prijs (No. 7)	Voorraad (In Balen)	Prijs (No. 4)	
14 Mei 1928	303.000	27.225	1.109.000	33.500	6
7 „ 1928	298.000	26.225	1.157.000	33.000	6
30 April 1928	283.000	25.525	1.102.000	33.000	6
16 Mei 1927	139.000	23.900	949.000	24.500	5 1/2

Ontvangsten uit het binnenland van Brazilië in Balen.

Data	te Rio		te Santos	
	Afgelopen week	Sedert 1 Juli	Afgelopen week	Sedert 1 Juli
12 Mei 1928 ...	80.000	3.419.000	172.000	8.961.000
14 Mei 1927 ...	38.000	3.063.000	153.000	8.325.000

1) In Reis.

De vaste stemming, waarvan reeds in het vorig bericht moest worden melding gemaakt, hield ook in de afgelopen week onafgebroken aan, hetgeen het meest tot uitdrukking kwam in de noteeringen aan de termijnmarkten. Ten onzent liepen de termijnmarkten van het Gemengd contract nog 2 1/2 à 3 ct. op en zelfs voor de loopende maand 4 ct., terwijl de noteeringen van het Santoscontract — waarop echter, zooals bekend is, slechts uiterst weinig omgaat — ruim 4 ct. hooger moesten worden gezet.

Trouwens, ook in de productielanden waren de prijzen algemeen hooger. Santos liep 2/- à 3/- per cwt. op en Rio, dooreen ongeveer 2/-. In Nederlandsch-Indië steeg de prijs van Palembang Robusta ongeveer 2 ct. per 1/2 KG. en die van Robusta W.I.B. f.a.q. en van de meeste tusschensoorten (ongewassen Benkoelen, Mandheling, enz.) 1/2 à 1 ct. Ook gewassen Centraal-Amerikaansche soorten waren hooger in prijs en er kwamen zaken in Guatemala, Columbia en enkele andere soorten tot stand tot prijzen 1 à 2 ct. per 1/2 KG. boven die van een week geleden.

In loco werden de officieele noteeringen met 1 ct. verhoogd. De afzet voor binnenlandsche consumptie liet nog steeds te wenschen over, doch naar het buitenland was hij niet onbevredigend.

Te beginnen met Donderdag 10 dezer werd de limiet der dagelijkse aanvoeren in de haven van Rio door het Comité tot Permanente Verdediging van de Koffie verlaagd van 14.800 balen op 10.240 balen. Deze maatregel schijnt er op te wijzen, dat Brazilië van plan is het groote prijsverschil, dat reeds zoo langen tijd tusschen Rio- en Santos-koffie bestaat, zoo mogelijk te verkleinen door verhooging van den Rio-prijs. Er is van den loopenden Rio-oogst nog lang niet zóveel naar de afscheepaven doorge laten om dezen maatregel aan een andere beweegreden te kunnen toeschrijven. Bovendien, nog zeer kort geleden was bekend gemaakt, dat het Instituut bereid was de markten van Rio en van Victoria „indien noodig” te steunen, en dadelijk daarop werd de vermindering van de limiet der aanvoeren te Rio bekend gemaakt. Dat deze steun de bedoelde uitwerking zal hebben, is onder de bestaande omstandigheden, nu Brazilië het heft geheel in handen heeft, niet onwaarschijnlijk.

Officieel werd nog namens het Instituut bekend gemaakt, dat de voor uitvoer via Santos in aanmerking komende hoeveelheid van den volgenden oogst geraamd wordt op 7.392.500 balen, dat is dus de hoeveelheid, afkomstig uit den Staat Sao Paulo en het zuiden van den Staat Minas Geraes. De afladers-firma Nioac & Cia. te Santos seinde eveneens, dat zij den volgenden oogst raamt op ongeveer 7 1/2 miljoen balen. Een en ander beteekent dus eene niet onbelangrijke verlagting tegenover de tot nu toe vrij algemeen aangenomen cijfers van 8 à 9 miljoen.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping zijn thans ongeveer 105/- à 107/- per cwt. en van dito Prime ongeveer 109/- à 111/-, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping, bedragen 75/- à 76/-.

Van Robusta op aflading van Nederlandsch-Indië zijn de

prijzen in de eerste hand op het oogenblik:

Palembang Robusta, Mei verscheping, 39 ct.; Palembang Robusta, Juni verscheping, 38 1/2 ct.; Mandheling Robusta, Mei/Juni verscheping, 42 ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, Juni verscheping, 47 1/2 ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, Juli/Dec. verscheping, 47 1/2 ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, Oct./Dec. verscheping, 47 ct., alles per 1/2 KG., cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

De officieele loco-noteeringen werden verhoogd voor Superior Santos van 63 op 64 ct. per 1/2 KG. en voor Robusta van 47 op 48 ct.

De noteeringen aan de Rotterdamsche termijnmarkt waren aan de ochtend-call als volgt:

	Santos-contract basis Good				Gemengd contract basis Santos Good			
	Mei	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.	Mrt.
15 Mei	58	57	55 1/2	—	46 1/2	46 1/2	44 1/2	43 1/2
8 „	53 1/2	52 1/2	51 1/2	—	42 1/2	43	42	41
1 „	52 1/2	51 1/2	50 1/2	—	42 1/2	42 1/2	40 7/8	40
24 April	51	50	—	—	42 1/2	42 1/2	41 1/2	40 1/2

De slot-noteeringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Mei	Sept.	Dec.	Maart
14 Mei	\$ 15,35	\$ 15,59	\$ 15,50	\$ 15,55
7 „	„ 14,90	„ 14,95	„ 14,78	„ 14,50
30 April	„ 14,50	„ 14,30	„ 14,08	„ 13,80
23 „	„ 14,41	„ 14,30	„ 14,10	„ 13,87

Rotterdam, 15 Mei 1928.

Statistiek der firma G. Duuring & Zoon.

Zichtbare voorraad op 1 Mei in duizenden balen.

	1928	1927	1926	1925	1924
Voorraad in Europa..	2.014	1.732	1.614	1.709	1.658
Stoomend (Brazilië ..	467	455	449	444	288
n. Europa (Oost-Indië.	64	69	29	12	47
	2.545	2.256	2.092	2.165	1.993
Voorraad Ver. Staten	892	807	694	695	652
Stoomend } naar } Ver. Staten }	Brazilië .. 469	439	304	183	474
	3.906	3.502	3.090	3.043	3.119
Voorraad in Rio	283	126	74	93	239
„ „ Santos ..	1.102	882	1.354	2.168	1.057
„ „ Bahia ..	49	20	15	31	30
„ „ Victoria.	94	7	—	—	—
Totaal	*5.434	*4.537	*4.533	*5.335	*4.445
Op 1 April	*5.255	*4.558	*4.786	*5.389	*3.964
	1927	1926	1925	1924	1923
Op 1 Juli	*4.720	*4.571	*5.085	*5.071	*5.340

* Niet inbegrepen de binnenl. voorraden in Sao Paulo..	1 Juli 1924	4.592.000 balen
	1 Mei 1925	2.644.000 „
	1 Juli 1925	1.786.000 „
	1 April 1926	3.902.000 „
	1 Mei 1926	3.531.000 „
	1 Juli 1926	2.833.000 „
	1 Apr. 1927	3.888.000 „
	1 Mei 1927	3.133.000 „
	1 Juli 1927	3.312.000 „
	1 Apr. 1928	12.653.000 „

RIJNVAART.

Week van 6 t/m. 12 Mei 1928.

De aanvoeren van zeezijde bleven stationair.

Er was in het begin der week tamelijk veel vraag, welke echter geleidelijk afnam. Er was uitsluitend vraag naar Hollandsche ruimte, doordat de schepen van Deutsche nationaliteiten in verband met de nog heersche staking in Duitschland, onder het scheeps- en bootenpersoneel, voor eventueele transporten niet in aanmerking kwamen. Dientengevolge verzamelde zich veel Duitsche ruimte, waarvoor geen emplot was. In het laatst der week bestond onder deze schepen toenemende neiging om ledig naar de Ruhr te sleepen. Ook Hollandsche ruimte bleef voldoende beschikbaar. De ertsvrachten voor de Ruhrhavens bleven officieel genoteerd op f 1.— met 1/4 en f 1.10 met 1/2 lostijd. Bij oponthoud door staking onderweg of na afloop van den lostijd werd een daghuur van 2 1/4 à 3 cent per ton gegarandeerd. Naar den Bovenrijn werd uitsluitend in daghuur bevracht op basis van 2 3/4 à 3 cent per ton. Het sleeploon noteerde op basis van het 30 à 32 1/2 cent tarief.